

UNIDADE DE POLICÍA NACIONAL ADSCRITA Á COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

**UPA
GALICIA**

ÍNDICE

1. - -INTRODUCCIÓN

2. - TRAXECTORIA E MARCO NORMATIVO

3. - COMPETENCIAS DESENVOLVIDAS

3.1.- SECCIÓN PROTECCIÓN:

3.1.1.- CENTRO DE MANDO INTEGRADO

3.1.2.- GRUPO SEGURIDADE ESTÁTICA

3.1.3.- GRUPO PROTECCIÓN

3.2.- EQUIPO DE RESPONSA POLICIAL

3.3.- SECCIÓN INVESTIGACIÓN:

3.3.1.- SERVIZO DE ATENCIÓN A VÍTIMAS DE VIOLENCIA INTRAFAMILIAR E MENORES

3.3.2. GRUPO DE PROTECCIÓN VÍTIMAS VIOLENCIA DE XÉNERO

3.3.3.- EQUIPO MULTIDISCIPLINAR DE INVESTIGACIÓN DE LUMES

3.3.4.- SERVIZO DE PROTECCIÓN DO MEDIO NATURAL

3.3.5.- SERVIZO DE CAZA E PESCA FLUVIAL

3.3.6.- OUTRAS ACTUACIÓNS

3.4.- XESTIÓN TÉCNICA E DE PERSOAL

3.5.- POLICÍA COMUNITARIA

4. - ESTRUCTURA DA UNIDADE

4.1.- XEFATURA DA UPA

4.2.- XEFATURAS PROVINCIAIS E LOCAL

5. - CATEGORÍAS, DISTINTIVOS E UNIFORMIDADE

6.- DISTRIBUCIÓN DO PERSOAL

6.1.- POSTOS DE TRABALLO

6.2.- POR CATEGORÍA, DESTINO, SEXO E IDADE.

7. – INFORMES SOBRE ACTIVIDADES DESENVOLVIDAS E DATOS ESTATÍSTICOS

7.1.- POLICÍA XUDICIAL

7.2.- MENORES

7.2.1 COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL E IGUALDADE

7.2.2 GRUPOS DE PROTECCIÓN VÍTIMAS VIOLENCIA DE XÉNERO

7.3.- POLICÍA ADMINISTRATIVA

7.3.1.- INFORME PLADIGA

7.3.2.- OUTRAS ACTIVIDADES EN DEFENSA DO MEDIO AMBIENTE

7.3.2.1.- COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DE MEDIO RURAL

7.3.2.2.- COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DO MAR

7.3.2.3.- COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E CAMBIO CLIMÁTICO

7.4.- FESTA TAURINA DA PEREGRINA 2024

7.5.- INFORME CAMIÑO DE SANTIAGO

7.6.- POLICÍA DE SEGURIDADE

7.6.1.- PROTECCIÓN ESTÁTICA

7.6.2.- PROTECCIÓN DINÁMICA

7.7.- APOIO A INSTITUCIÓNS

7.8.-RELACIÓNS COA COMUNIDADE

8.- XESTIÓN DE RECURSOS

8.1.- XESTIÓN ECONÓMICA E TÉCNICA

8.2.- INFORMÁTICA, FORMACIÓN , TIRO

9.- RESUMEN ACTUALIDADE DESTACADA AÑO 2024

1.- INTRODUCCIÓN

1.- INTRODUCCIÓN

No convencemento de que a función policial debe ter como principio inspirador a prestación dun servizo público de calidade, a Unidade da Policía Nacional Adscrita á Comunidade Autónoma de Galicia (en diante, UPA), dentro do seu ámbito competencial, diseña as súas actuacións consonte ás demandas e ás necesidades da sociedade galega, procurando adaptarse ao seu constante dinamismo e ás novas esixencias derivadas dun maior desenvolvemento e modernidade.

Con esta memoria a UPA pretende dar a coñecer a outras institucións e, en xeral, á sociedade galega as principais actuacións desenvolvidas ao longo do ano 2024, así como facer un resumo da estrutura da unidade policial, dos seus recursos humanos e materiais e do marco normativo no que se encadran as súas funcións.

A finalidade deste documento non se esgota en dar conta das actuacións realizadas pola UPA no ano 2024, tamén recolle os indicadores que permiten avaliar os distintos servizos prestados e o grao de cumprimento dos seus obxectivos, pretendendo converterse nun instrumento que afonde na calidade dos servizos da UPA e nos resultados acadados, así como avanzar nos obxectivos establecidos para o ano 2025.

Todo isto, nun claro desexo de total transparencia a prol dun acercamento á cidadanía galega, á que en definitiva serve e ante os que responde.

RESUMO DO ANO 2024

ENTREGA DAS MEDALLAS DA UPA

O conselleiro de Presidencia, Xustiza e Deportes, Diego Calvo, acompañado do director xeral de Emerxencias e Interior, Santiago Villanueva, participou o día 11 de decembro na entrega de distintivos de permanencia e de medallas ao persoal da UPA, onde destacou o labor deste corpo policial a prol da seguridade e o benestar colectivo. No acto, no que tamén interveu o Comisario xefe da UPA, Jorge Rubal Pena, recoñeceu a permanencia de 40 axentes policiais con diferentes graos de antigüidade, dos que 14 recibiron cruces de bronce por sumar 30 anos de servizo.

Tamén se entregaron seis distincións honoríficas a persoal alieo á unidade policial pola súa continuada colaboración desde as súas diferentes responsabilidades. É o

caso do comisario principal e xefe rexional de Operacións en Galicia da Policía Nacional, Fernando Javier Martínez, xubilado este ano; do xefe da Comandancia da Garda Civil na Coruña, Fernando Pedreira; da intendente e xefa da Policía Local de Ourense, María Barrera; da fiscal de enlace en delitos de odio e discriminación na Fiscalía da área de Ferrol, Patricia Sánchez; da veterinaria en inspección pesqueira da Subdirección Xeral de Gardacostas, Aurora Macías; e da subdirectora xeral de Coordinación de Servizos Transversais, Ana Otero. Ademais, a Unidade de Mergullo de Ferrol da Armada Española recibiu unha placa pola súa estreita cooperación en tarefas de mergullo e rescate.

Na súa intervención, Diego Calvo incidiu no agradecemento a todas as persoas distinguidas e, en xeral, a toda a Policía Adscrita pola dedicación, vocación de servizo público e coraxe que demostran no seu día a día. "Agradecemos, en definitiva que representedes con honradez e dignidade a Galicia alí onde actuades", engadiu. Neste sentido, lembrou que a UPA participou do dispositivo coordinado pola Xunta na Comunidade Valenciana para apoiar os servizos de emerxencias locais na busca e rescate de persoas desaparecidas tras a Dina.

O conselleiro expresou tamén o orgullo que supón para Galicia contar cunha Unidade de Policía Adscrita, cuxa atención constante aos diversos eidos da súa competencia é garante de prevención e de protección tanto das persoas como do patrimonio individual e colectivo. Cómpre sinalar que a Policía Adscrita ten entre os seus cometidos a loita contra os incendios, o furtivismo e o marisqueo ilegal, así como a protección do medio natural, das rutas xacobeas, das vítimas de violencia de xénero e dos menores, entre outros.

Uns cometidos que, segundo sinalou Diego Calvo, se poñen en risco polo cada vez maior déficit de persoal, que xa supera o 30%. O conselleiro insistiu na urxencia de que o Goberno central complete o catálogo da Policía Adscrita ata os 500 axentes previstos fronte aos 344 existentes na actualidade. "É un paso necesario para que a unidade poida desenvolver coas máximas garantías as múltiples competencias de protección, investigación e defensa que ten atribuídas".

Ingreso na Orde do Mérito Policial de Policía Nacional

En Orde Xeral número 2673 de 13 de setembro de 2024, do Ministerio do Interior, publicouse a lista pola que se concede o ingreso na Orde do Mérito Policial, a funcionarios do Corpo Nacional de Policía e persoa allea á Corporación, condecoracións que foron entregadas no día dos Anxos

Custodios, o 2 de outubro do 2024.

En total foron condecorados 11 policía da Unidade de todas as sedes, dúas delas por feito concreto e o resto por traxectoria persoal.

Relevo na Xefatura Provincial de Lugo

O conselleiro de Presidencia, Xustiza e Deportes, Diego Calvo, acompañado polo Comisario, xefe da UPA, Jorge Rubal, reuniuse co xefe provincial da Unidade en Lugo, o Inspector Xefe, Javier García Amigo, con motivo da súa xubilación tras 44 anos de servizo. Diego Calvo agradeceulle o labor desenvolvido, xa recoñecido con diversos galardóns. Así, en 2015 recibiu a medalla de bronce ao mérito deportivo concedida polo Consello Superior de Deportes.

De forma accidental asume a xefatura o Inspector Francisco Vázquez.

Relevo na Xefatura do Grupo ERPOL en Santiago de Compostela

O 10 de xullo de 2024, despois de 43 anos de servizo na Policía nacional, dezaioito deles na UPA, xubilouse o Subinspector Fernando Molina Flores, Xefe do grupo ERPOL desta Unidade, tras unha traxectoria impecable e de grandes logros profesionais ao mando de ERPOL.

O xubilado Subinspector Fernando Molina Flores

O seu lugar foi ocupado polo Inspector, César Ramos González que se incorporou á Unidade nunha nova etapa na mesma o 21 de setembro do mesmo ano 2024, ao que con toda seguridade espéranlle grandes retos profesionais

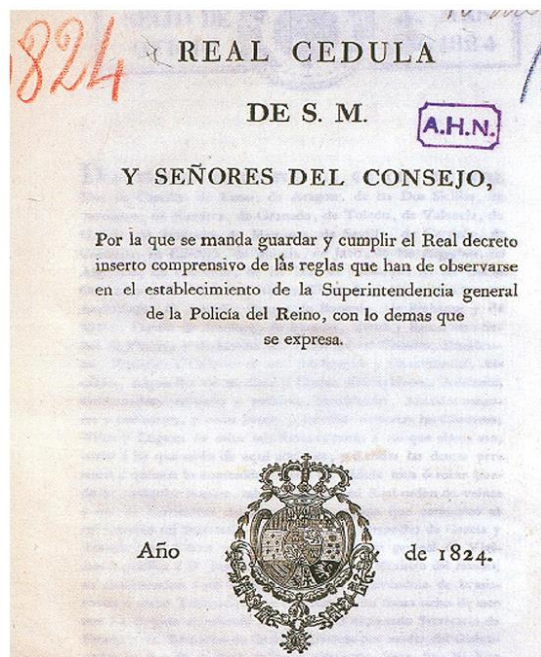
O novo xefe do grupo Erpol, o Inspector César Ramos González

A Policía Nacional cumpriu 200 anos ao servizo dos cidadáns. Foi a Real Cédula do 13 de xaneiro de 1824 a que creou a Policía Xeral do Reino, o antecedente histórico da nosa institución policial, primeiro corpo policial con dimensión nacional coa función de «garantir o ben e a seguridade pública».

Este fito histórico marcou a orixe do que hoxe coñecemos como a Policía de todos os españois, polo que esta data posúe sen dúbida unha gran relevancia para o devir do noso país. A Policía Nacional, que é o corpo estatal máis antigo de todas as Forzas e Corpos de Seguridade de España, soubo evolucionar e adaptarse aos desafíos de cada época, forxando nese longo percorrido uns principios e valores moi sólidos, nados do esforzo, sacrificio e mesmo heroísmo dos seus integrantes.

Nos seus dous séculos de historia, a Policía Nacional ha buscado dar resposta inmediata e eficaz ás demandas de todos os cidadáns, razón pola cal, é hoxe una das institucións máis queridas e valoradas pola sociedade.

Conformándose el REY nuestro Señor con el parecer de la Junta de Ministros de sus Consejos Supremos, presidida por el Gobernador de su Consejo Real, nombrada para examinar los reglamentos que el Superintendente general de Policía presentó á S. M. á virtud de lo dispuesto en el Real decreto de 8 de Enero último, se ha servido aprobar y mandar que se observen para la Policía especial de la Corte, y para la de las Provincias del Reino, las disposiciones siguientes:

REGLAMENTO DE POLICIA DE MADRID.

CAPITULO PRIMERO.

Del Superintendente general.

ARTICULO PRIMERO. En conformidad de los artículos 1.º y 5.º del Real decreto de 8 de Enero de 1824, el Superintendente general de Policía reúne el caracter de Gefe superior de la del Reino, y el de Gefe particular de la de Madrid.

ART. 2.º Las atribuciones del Superintendente en calidad de Gefe superior de la Policía del Reino son:

1.ª Hacer al REY las propuestas para los empleos, que en conformidad de dicho Real decreto deben ser provistos por S. M.; proveer en propiedad ó interinamente aquellos para cuyo nombramiento le autoriza el propio decreto, y confirmar en los mismos términos los nombramientos hechos por los Intendentes respectivos.

2.ª Velar sobre todos los intereses confiados á su direccion por los artículos 13 y 14 del citado Real decreto, y cuidar de la ejecución de los decretos y reglamentos.

3.ª Circular á sus Intendentes las instrucciones necesarias para el buen y cabal desempeño de sus encargos; darles las órdenes oportunas sobre el destino ó inversion de los fondos sobrantes en las cajas de sus provincias, ó sobre el modo de cubrir el déficit cuando lo hubiese; cuidar de que ellos le remitan del 1.º al 5 de Diciembre de cada año los presupuestos de gastos y arbitrios de cada Provincia, con presencia de los cuales debe formar el general de la Policía del Reino, conforme á lo dispuesto en el artículo 20 de dicho Real decreto; y hacer en fin que le den cuenta exacta y frecuente de la marcha del servicio que les está confiado.

4.ª Remitir á sus Intendentes el número de pasaportes impresos y cartas de seguridad de que pueda necesitar cada uno con arreglo á la extension de su Provincia.

5.ª Dar cuenta á S. M. mensualmente, y con mas frecuencia si fuese

Arriba Cédula de 13 de enero de 1824 por la que se organiza la Policía general del Reino (creación de la Policía Española). Abajo el Reglamento de febrero del mismo año, que desarrolla exhaustivamente la Real Cédula largo de su articulado, dividido en dos: para Madrid y para Provincias.

O pasado 13 de xaneiro, a Policía Nacional cumpriu 200 anos de historia. Baixo o lema **"Comprometidos contigo"**, este bicentenario conmemora os principais episodios da historia da Policía Nacional, a súa imaxe ante a cidadanía, o sentimento de pertenza dos seus membros e o seu recoñecemento como operador de referencia na seguridade pública, tanto a nivel nacional como internacional. Foi a Real Cédula do 13 de xaneiro de 1824 a que creou a Policía Xeral do Reino, o antecedente histórico da institución policial. Foi, por tanto, primeiro corpo policial con dimensión nacional coa función de "garantir o ben e a seguridade pública".

A Súa Maxestade con varios xefes policiais

As Sús Maxestades os Reis de España, Don Felipe e Dona Letizia, presidiron o día 7 de maio a celebración do acto central conmemorativo do Bicentenario da Policía Nacional, que se celebrou na Praza da Armería do Palacio Real de Madrid, e que contou coa presenza do presidente do Goberno, Pedro Sánchez, o ministro do Interior, Fernando Grande-Marlaska, o secretario de Estado de Seguridade, Rafael Pérez, e o director xeral da Policía, Francisco Pardo Piqueras, entre outras

autoridades, entre as que se atopaba o comisario, o xefe da UPA Jorge M. Rubal Pena.

O acto, contou cunha formación de máis de 300 axentes e unha formación dinámica de distintas unidades policiais, e asistiron representantes de delegacións de países de todo o mundo para conmemorar os 200 anos da creación da Policía Nacional. A celebración comezou coa entrega do bastón, símbolo de mando da Policía Nacional, á Súa Maxestade o Rei por parte do director adxunto operativo da Policía Nacional, José Ángel González. Tras as palabras do director xeral da Policía, Francisco Pardo Piqueras, a Súa Maxestade o Rei entregou a Placa de Honra da Orde do Mérito Constitucional á Policía Nacional por "a súa actividade ao servizo da Constitución e dos valores e principios nela establecidos, singularmente cumprindo o mandato constitucional de garantir a seguridade e o libre exercicio dos dereitos de todos os españois", tal e como recolle o BOE na súa edición do pasado 30 de abril.

Como en anos anteriores o 2024 comezou coa finalidade da consecución dos **obxectivos marcados para o ano 2024** en especial a asunción de novas competencias e a especialización por unha maior eficiencia e eficacia, o que ten permitido manter os niveis de calidade na prestación do servizo.

Obxectivos que abarcaban todas as áreas nas que a unidade ten competencias polo que no ano 2024, foi necesario establecer unha serie de prioridades en canto ás tarefas a desenvolver, de xeito que se dera resposta policial en primeiro lugar a aquelas cuestións máis sensibles e máis importantes, tanto para o Goberno galego como para a cidadanía.

O ano 2024 continuou coa tendencia descendente do número de funcionarios que padecemos nos últimos anos, e a potenciación de determinados servizos operativos, especialmente relacionados coa **prevención e investigación de incendios forestais, a loita contra o furtivismo e o marisqueo ilegal, e a consolidación dos grupos de protección ás vítimas da violencia de xénero (VIOXEN)** así como a **protección dos diferentes camiños de Santiago**.

Dende a Xunta de Galicia a loita contra a **violencia de xénero** é unha prioridade, traballando sempre dende todos os fronts pola igualdade de xénero, tanto no

ámbito educativo como fomentando a conciliación familiar, apoiando ás mulleres e ofrecendo asesoramento psicolóxico, legal e formación, así como axudas económicas.

Durante o ano 2024, o número de **vítimas activas**, protexidas pola Unidade no sistema de protección variou dende as 284 cas que comezou xaneiro ata as **355 mulleres protexidas por esta unidade a 31 de decembro de 2024**.

No 2024, como en anos anteriores, tivo especial importancia a colaboración no **Plan de Loita contra Incendios Forestais de Galicia (PLADIGA)**, con patrullas especiais de vixilancia en zonas forestais, control de queimas, talas, plantacións, pastos en zonas afectadas polos lumes e seguimento de zonas queimadas. Así como a investigación de incendios, mediante inspeccións oculares; captación de información e colaboración e coordinación cos distritos forestais e de servizos contra incendios, Garda Civil, Policía Local

Comité Integrado de Prevención de Incendios de Galicia (CIPIG)

O conselleiro de Presidencia, Xustiza e Deportes, Diego Calvo, e a conselleira do Medio Rural, María José Gómez, participaron na reunión do Comité Integrado de Prevención de Incendios de Galicia (CIPIG) para o ano 2024. Este órgano, que está operativo desde o 1 de xullo ata o 30 de setembro, ten como finalidade coordinar as actuacións da Xunta e do Goberno central en materia de prevención e loita contra os incendios forestais na comunidade galega, co fin de sumar sinerxías e anticiparse aos lumes.

As principais novidades no dispositivo 2024, como son o aumento do tempo de traballo de parte do persoal laboral, dependente da Consellería do Medio Rural, que pasou a actuar sete meses nesa anualidade; a adquisición de seis novas máquinas hidrostáticas polivalentes ou a ampliación da rede de videovixilancia forestal.

No CIPIG participaron ademais, de xeito presencial ou por videoconferencia, o delegado do Goberno en Galicia, Pedro Blanco; o xefe superior da Policía Nacional en Galicia, Ramón Gómez Nieto; o xefe adxunto da Unidade de Policía Adscrita, o inspector xefe, Vicente Carballo; e o coronel xefe da plana maior da XV Zona da Garda Civil en Galicia, Manuel Novo; xunto con representantes do Ministerio do

Interior; do Ministerio de Defensa e do Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico. Por parte da Xunta de Galicia tamén asistiron o director xeral de Emerxencias e Interior, Santiago Villanueva, e o director xeral de Defensa do Monte, Manuel Rodríguez.

Tras a reunión, o conselleiro de Presidencia, Xustiza e Deportes incidiu na necesidade da implicación e da colaboración da sociedade extremando as precaucións e colaborando na denuncia de calquera actividade delituosa incendiaria contactando coas forzas e corpos de seguridade. Na mesma liña, avogou pola coordinación entre as administracións na loita contra o lume e, deste xeito, este acto serve precisamente para abordar o dispositivo integrado por máis de 7.000 efectivos ante o comezo da tempada de alto risco de incendios o próximo 1 de xullo.

Entre os medios propios mobilizados que dependen da Consellería de Presidencia 215 efectivos da UPA para a investigación de incendios forestais e 111 vehículos.

A UPA contará cun equipo multidisciplinar en investigación de lumes (EMIL) con competencias en toda a comunidade, do que formarán parte un especialista en investigación e con formación específica en investigación de incendios, outro experto na área de medio ambiente natural e un terceiro en pericias informáticas.

Xunto a todos eles traballaron axentes do Corpo Nacional de Policía na **Operación Lumes**, cun equipo multidisciplinar composto por expertos en investigación de incendios de Policía Xudicial e especialistas de Policía Científica

A UPA desenvolveu unha activa colaboración con distintos departamentos da Consellería de Medio Rural, que se ven acentuando nos derradeiros tempos.

Este cometido realízase durante todo o ano, potenciándose nos meses especialmente críticos de xullo, agosto, setembro e outubro (campaña de verán) ademais das épocas excepcionais de vagas de lumes.

Como resumo do traballo levado a cabo pola unidade en materia de investigación de incendios ao longo do ano 2024, a unidade **detivo a un total de 15 persoas como presuntos autores.**

No 2024 continuaron os traballos de colaboración entre a Unidade e as distintas Consellerías da Xunta de Galicia

Así coa **Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda**, actuacións da **Unidade** relacionadas con aspectos como a **inspección de augas, a urbanística e a ambiental**, e nas materias da competencia da **Axencia de Protección da Legalidade Urbanística** continuaron os apoios en paralizacións, en demolicións e vixilancia ao Patrimonio Histórico.

Destaca a colaboración coa Consellería de Medio Ambiente en temas de **residuos sólidos urbanos** (RSU), investigación no sector da distribución de **pneumáticos**, elaboración dun censo de puntos de **vertidos** incontrolados (PVI), tratamento dos **lodos**, residuos de construción e demolición (RCD), residuos de **plásticos agrarios**, á inspección de **talleres** (control documental e tratamento de residuos), control e vixilancia de **augas** continentais e costeiras: vertidos industriais, xurros e captacións, inspeccións de puntos limpos

En colaboración coa **Consellería do Medio Rural: feiras e mercados**, inspección do **transporte animal**, residuos de **subprodutos animais** non destinados ao consumo humano (Sandach), establecementos distribuidores de produtos **fitosanitarios**, campañas de controis de venda e transporte da **uva** de vinificación e pataca de semente.

Segue sendo unha das actividades principais da unidade a **protección aos nosos menores**. Neste aspecto continuaron os labores de control do **absentismo escolar**, venda de **alcol** e a utilización de menores na

mendicidade; busca, localización e reintegro de menores fugados, e control do tráfico minorista e do consumo de **substancias estupefacientes** por menores, en centros educativos, no seu entorno ou noutros lugares de ocio, localización e reintegro de menores fuxidos de Centros de internamento e domicilios familiares, realización de informes sobre situacións sociofamiliares, de posible desamparo ou de risco; normalmente solicitados por Fiscalía de Menores ou a Consellería de Política Social.

A unidade continuou co seguimento e especial vixilancia da actividade cinexética: **caza e pesca fluvial, así como os labores de protección do Camiño de Santiago.**

Outros obxectivos:

A unidade, en colaboración coa Consellería do Medio Rural, e iniciada xa no ano 2010, continuou coa campaña de inspección do documento de acompañamento que impoñen as disposicións comunitarias para o transporte de uva de vinificación.

A DANA DE VALENCIA

No dispositivo do fenómeno natural coñecido como a DINA ocorrido durante o pasado mes de novembro do ano en curso na Comunidade Valenciana, os mergulladores especializados integrantes do GOAS (Grupo Operativo de Actividades Subacuáticas) da UPA, desempeñaron durante 10 días, tarefas cruciais como:

Procura de Persoas:

Recuperación de Corpos

Despexe de Obstáculos

Avaliación de Infraestruturas

Recuperación de Bens Mergullados

Análise de Danos e Prevención

Control de Contaminación

Atención a damnificados

En materia de **seguridade** mantense a colaboración, coordinación e intercambio de información con as forzas e corpos de seguridade, empresas e persoal de seguridade privada que prestan servizo nos diferentes edificios da Xunta de Galicia, así como o apoio e colaboración cos servizos de protección dinámica das demais comunidades autónomas que contan con policía autonómica ou unidades adscritas.

A sede do 112 na Estrada integra o servizo de emerxencias da Unidade Adscrita

A UPA segue prestando servizo no Centro Integrado de Atención ás Emerxencias (CIAE 112) coa misión de mellorar a coordinación de todos os servizos de emerxencias ao compartir toda a información e reportar os de saídas e chegadas en tempo real, garantindo unha resposta rápida á cidadanía, grazas a unha activación coordinada e eficaz dos distintos servizos públicos de emerxencia.

Redes sociais

A Unidade comezou o ano 2019 a facerse visible a través das redes sociais; en concreto en **facebook**, onde se nos pode visitar, achegar suxestións, realizar denuncias e seguir a nosa actividade, no ano 2022 se amplía a súa presenza en **instagram** e **twitter**.

<https://www.facebook.com/upagalicia/>

<https://www.instagram.com/upagalicia/>

<https://twitter.com/UpaGalicia>

Tamén se puxo en marcha un novo portal web: policia.xunta.gal

Dende o ano 2021, co apoio da AMTEGA, tras un longo traballo de análise, e coa execución da empresa COREMAIN, púxose en funcionamento a aplicación de xestión **XESUPA**. Trátase do xerme dunha futura aplicación de xestión integral da Unidade, que abarque dende a parte de persoal, actividade operativa, de xestión administrativa, control de material, arquivo, cadros do servizo, rexistro documental, ata a supervisión e control do parque móbil, entre outras.

No ano 2024 continuou o intenso traballo para a instalación de novas utilidades na aplicación XESUPA.

Trátase dunha ferramenta que vía web permite a xestión, a obtención de información e a creación de toda clase de informes.

A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior exerce as competencias que lle corresponden á Xunta, relativas ás materias de atención de emerxencias e protección civil, interior e seguridade. Así, a este departamento correspóndelle a planificación e dirección da xestión de riscos; a participación nos programas dos servizos contra incendios e salvamento locais; a xestión da Policía Adscrita, a cooperación coas forzas e corpos de seguridade; e as competencias en materia de espectáculos públicos, entre outros asuntos.

2.- TRAXECTORIA E MARCO NORMATIVO

2.- TRAXECTORIA E MARCO NORMATIVO

O Estatuto de Autonomía de Galicia establece no seu artigo 27, apartado 25, a posibilidade de crear unha policía autónoma, de acordo co que dispoña a lei orgánica prevista no artigo 149.1.29 da Constitución.

A Lei Orgánica 2/1986, do 13 de marzo, de Forzas e Corps de Seguridade, no seu artigo 37.1, dispón que as comunidades autónomas que o teñan previsto no seu estatuto poderán crear corpos de policía para o exercicio das funcións de vixilancia e protección ás que se refire o artigo 148.1.22 da Constitución, e as demais que lle atribúe a citada lei. No seu apartado 2, o artigo 37, determina que as comunidades autónomas que non fixesen uso das posibilidades previstas no apartado 1, poderán exercer tales funcións de conformidade co establecido no artigo 47 desta lei orgánica.

O artigo 47 da Lei orgánica 2/1986 establece que as comunidades autónomas incluídas no apartado 2 do seu artigo 37, poderán solicitar ao Goberno da Nación, a través do Ministerio do Interior, para o exercicio das funcións previstas no seu artigo 38.1, a adscrición de Unidades do Corpo Nacional de Policía e que as condicións da dita adscrición se determinarán en acordos administrativos de colaboración de carácter específico.

En desenvolvemento do devandito artigo 47, aprobouse o Real decreto 221/1991, do 22 de febreiro, que regula a organización de Unidades do Corpo Nacional de Policía adscritas ás comunidades autónomas e establece as peculiaridades do réxime estatutario do seu persoal.

Na súa virtude, o 22 de outubro de 1990, instrumentouse o Acordo Administrativo de Colaboración entre o Ministerio do Interior e a Comunidade Autónoma de Galicia en materia policial, adscribíndose unha Unidade do Corpo Nacional de Policía, por Orde do Ministerio do Interior, do 19 xuño de 1991, que no seu artigo primeiro

establece que a unidade policial depende organicamente do Ministerio do Interior e funcionalmente da Xunta de Galicia, dependendo na actualidade da Consellería de Presidencia, Xustiza e Deportes, a través da Dirección Xeral de Emerxencias e Interior. Así mesmo, e consonte á dependencia funcional sinalada, dispónse que durante o tempo da adscrición a unidade policial cumprirá as ordes e directrices das autoridades competentes da Xunta de Galicia, ante as que renderá contas das súas actuacións.

Dende a súa creación en 1991, a UPA vén desempeñando funcións de Policía Autonómica, crecendo na prestación dos seus servizos para dar resposta á asunción paulatina de novas funcións e competencias pola Administración galega, para o que tamén se produce un incremento de efectivos e de distribución territorial.

Na actualidade o Acordo Administrativo de Colaboración, do 22 de outubro de 1990, entre o Ministerio do Interior e a Comunidade Autónoma de Galicia en materia policial, coas modificacións que resultan da Resolución Conxunta sobre a súa prorroga, do 22 de outubro de 1993, e tamén os acordos sobre nova prórroga, do 17 de outubro de 1996, do 17 de outubro de 1999 e do 16 de outubro de 2002. O último acordo, asinado o 17 de outubro de 2005, o cal venceu no ano 2008, que sigue vixente mentres non se asine un novo acordo entre o Ministerio do Interior e a Consellería de Presidencia, Xustiza e Deportes.

3.- COMPETENCIAS DESENVOLVIDAS

3.1.- SECCIÓN DE PROTECCIÓN:

3.1.1.- CENTRO DE MANDO INTEGRADO

3.1.2.- GRUPO SEGURIDADE ESTÁTICA

3.1.3.- GRUPO PROTECCIÓN

3.2.- EQUIPO DE RESPOSTA POLICIAL

3.3.- SECCIÓN DE INVESTIGACIÓN:

3.3.1.- SERVIZO DE ATENCIÓN A VÍTIMAS DE VIOLENCIA INTRAFAMILIAR E MENORES.

3.3.2.- GRUPOS PROTECCIÓN VÍTIMAS VIOLENCIA DE XÉNERO

3.3.3.- EQUIPO MULTIDISCIPLINAR DE INVESTIGACIÓN DE LUMES

3.3.4.- SERVIZO DE PROTECCIÓN DO MEDIO NATURAL

3.3.5.- SERVIZO DE CAZA E PESCA FLUVIAL

3.3.6.- OUTRAS ACTUACIÓNS

3.4.- XESTIÓN TÉCNICA E DE PERSOAL

3.5.- POLICÍA COMUNITARIA

3.- COMPETENCIAS DESENVOLVIDAS

A Lei Orgánica 2/1986, do 13 de marzo, de Forzas e Corps de Seguridade dispón o marco competencial que corresponde ás Comunidades Autónomas respecto das súas Policías.

No seu artigo 38 recolle que as Comunidades Autónomas, en cuxos estatutos estea previsto crear Corps de Policía para o exercicio de funcións de vixilancia e protección, ás que se refire o artigo 148.1.22ª da Constitución e as demais que lle atribúe a presente lei, poderán exercer con carácter de propias as seguintes funcións:

- a) Velar polo cumprimento das disposicións e ordes singulares ditadas polos órganos da Comunidade Autónoma.
- b) A vixilancia e protección de persoas, órganos, edificios, establecementos e dependencias da Comunidade Autónoma e dos seus entes instrumentais, garantindo o normal funcionamento das instalacións e a seguridade dos usuarios dos seus servizos.
- c) A inspección das actividades sometidas á ordenación ou disciplina da Comunidade Autónoma, denunciando toda actividade ilícita.
- d) O uso da coacción en orde á execución forzosa dos actos ou disposicións da propia Comunidade Autónoma.

As devanditas funcións recóllense expresamente no Acordo Administrativo de Colaboración entre o Ministerio do Interior, do 22 de outubro de 1990, e nos subseguintes acordos sobre novas prórrogas, así como na Orde do Ministerio do Interior, do 19 xuño de 1991.

Dende esta óptica de crecemento da UPA e consonte á experiencia acumulada, en síntese pódense agrupar as súas actuacións en cinco ámbitos de actividade:

3.1.- Sección de Protección

3.2.- Equipo de Resposta Policial (ERPOL)

3.3- Sección Investigación:

- Medio ambiente natural.
- Incendios forestais.
- Menores.
- Protección vítimas violencia de xénero.
- Patrimonio histórico e cultural.
- Marisqueo ilegal.
- Urbanismo e outras.

3.4.- Xestión técnica e de persoal.

3.5.- Policía comunitaria

A UPA crece na prestación dos seus servizos de xeito paralelo ás novas competencias asumidas polo Goberno galego, circunstancia que determina tanto o incremento dos seus recursos humanos e materiais, como no maior despregamento no territorio da nosa Comunidade Autónoma.

3.1.- SECCIÓN DE PROTECCIÓN:

3.1.1- Centro de Mando Integrado

Situado na sede da Xefatura da UPA en Santiago de Compostela, realiza as tarefas de coordinación operativa interna de toda a unidade e as de coordinación das comunicacións co exterior.

Neste Centro de Mando Integrado recíbese a información e os requirimentos dos cidadáns de todo o territorio galego, as transmitidas dende a Policía Nacional e da Central de Emerxencias 112, sen prexuízo das recibidas en virtude da dependencia funcional dende a Dirección Xeral de Emerxencias e Interior.

Posteriormente, dende este Centro se transmiten tales requirimentos e a información de que se dispón ás dotacións policiais en servizo, ás xefaturas provinciais e local, a outros operadores policiais e aos servizos administrativos que corresponda da Xunta de Galicia.

3.1.2- Grupo Seguridade Estática

Neste ámbito de actuación intégranse os seguintes servizos:

- Edifícios propios da xefatura da unidade, xefaturas provinciais e xefatura local de Vigo.
- Edifícios administrativos da Xunta de Galicia.
- Parlamento de Galicia.
- Residencia do Presidente da Xunta de Galicia en Monte Pío.

Edificio de seguridade no Parlamento de Galicia.

Estes servizos desenvólvense acotío na sede do Parlamento de Galicia, nos diversos complexos administrativos da Xunta de Galicia, na residencia do presidente da Xunta de Galicia en Monte Pío e nas propias instalacións utilizadas como sedes pola UPA.

Residencia Presidente Xunta

Edificio administrativo de San Caetano

3.1.3- Grupo Protección

A denominada Sección Operativa da UPA centra a súa actividade na prestación de protección dinámica de altas personalidades da Xunta de Galicia e de altos cargos doutras administracións ou persoas que pola súa relevancia precisen desta protección nas súas estadias na nosa Comunidade Autónoma.

3.2.- EQUIPO DE RESPUESTA POLICIAL (ERPOL)

Este equipo posibilita a actuación inmediata da UPA ante calquera situación de conflitividade no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, que requira dunha pronta resposta policial por afectar aos intereses da Xunta de Galicia. Como estaba previsto o grupo continuou coas competencias asumidas dedicando especial atención á loita contra o marisqueo ilegal, sempre en apoio e a requirimento da Consellería do Mar

O Grupo ERPOL está formado, por catro equipos operativos e un equipo de mando. Ten como funcións principais todo o relativo á seguridade do Presidente da Xunta de Galicia, tanto en actos oficiais como na esfera máis próxima á súa residencia oficial, incluídos os itinerarios ou traxectos aos mencionados lugares.

Ademais debe velar polo normal funcionamento das institucións da Comunidade Autónoma, así como a seguridade excepcional como consecuencia de eventos ou actos, tales como manifestacións, concentracións, peches de persoas en edificios públicos, etc. que os poidan perturbar, dispón para iso dos medios adecuados para actuar no caso de que así fose necesario e cando as autoridades das cales se depende funcionalmente así o requiran e o determinen.

Conxuntamente coa Consellería do Mar, concretamente co servizo de Gardacostas da Xunta de Galicia, este Grupo participa en numerosos dispositivos para tentar paliar, na medida do posible, o furtivismo nas distintas zonas do litoral galego incidindo na salvagarda e protección dos recursos mariños e dar seguridade aos axentes Gardacostas, todo iso realizado, tanto desde terra, como desde o mar nas distintas embarcacións da Xunta de Galicia.

Durante o verán realízanse patrullas en prevención de incendios forestais ao longo de toda a xeografía galega dentro do plan contra incendios da Xunta de Galicia PLADIGA, realizando cando corresponda as primeiras actuacións para o esclarecemento dos citados incendios e prestando

colaboración tanto ás unidades de extinción como ás persoas afectadas por estes. Este subgrupo está capacitado para actuar en caso necesario en catástrofes tipo riadas e inundacións, xa que recibiu a formación e medios materiais necesarios para dar resposta apropiada a este tipo de emerxencias

Durante o pasado ano 2024, como froito da colaboración entre o persoal integrado en ERPOL e o persoal da Subdirección Xeral de Gardacostas, establecéronse un alto número de dispositivos conxuntos de control do marisqueo en toda a costa galega, coa finalidade de impedir as actividades relacionadas co furtivismo, tanto no que se refire a extracción do marisco como a venda e distribución ilegal do mesmo.

GRUPO OPERATIVO DE ACTIVIDADES SUBACUÁTICAS –ERPOL GOAS

Equipo formado por 5 Policías da ERPOL os cales dende o mes de outubro de 2021 se dedican a realizar Operativos principalmente orientados á Loita contra o Furtivismo, Prevención e Protección dos Recursos Mariños, rescate e busca de persoas en medio acuático e recuperación do patrimonio histórico mergullado.

DISPOSITIVO DA ERPOL NA DINA DE VALENCIA

O dispositivo do fenómeno natural coñecido como a DINA ocorrido durante o pasado mes de novembro do ano 2024 na Comunidade Valenciana, os mergulladores especializados integrantes do GOAS (Grupo Operativo de Actividades Subacuáticas) da Unidade de Policía Nacional adscrita á Comunidade Autónoma de Galicia, desempeñaron durante 10 días, tarefas cruciais como:

Procura de Persoas:

Procura de persoas en ríos, por mar, atrapadas en vehículos, edificios ou noutro tipo de áreas asolagadas.

Actúan en augas con visibilidade nula, correntes, e zonas perigosas con multitude de troncos, ramas e calquera outro obxecto que puidese ser arrastrado ou destruído

pola riada, todo iso en mergullo autónomo, o que require mergullo técnico e especializado.

Recuperación de Corpsos:

En casos de persoas desaparecidas, os mergulladores traballaron para recuperar corpos (non localizado ningún), e no caso de animais, asegurouse evidencia a través de posicións xeorreferenciadas.

Retirada de Obstáculos:

Retiran entullos mergullados que poidan bloquear o fluxo da auga ou impedir o acceso doutros equipos de rescate, como troncos, vehículos, e outros obxectos arrastrados pola corrente.

Avaliación de Infraestruturas:

Inspeccionan pontes, comportas e outras estruturas mergulladas para identificar danos que poidan representar riscos adicionais.

Recuperación de Bens Mergullados:

Localizan e recuperan vehículos, maquinaria e outros obxectos arrastrados pola riada que poidan obstruír as vías fluviais ou representar un perigo.

Análise de Danos e Prevención:

Inspeccionan ríos, encoros e sistemas de drenaxe para avaliar o impacto do desastre e propoñer melloras.

Control de Contaminación:

Monitorean e, en ocasións, axudan a mitigar verteduras de materiais contaminantes como hidrocarburos ou residuos industriais que poidan ser arrastrados pola riada.

Atención a damnificados: Cruz Vermella e outros organismos provén alimentos, roupa e atención médica aos afectados. Tamén habilitan albergues e áreas de descanso para as persoas desprazadas. Este equipo operativo, colabora na repartición de material sanitario en localidades como Paiporta.

Estas accións, son coordinadas a través de centros de emerxencia locais e rexionais para optimizar recursos e garantir unha resposta eficaz nas zonas afectadas, estando en contacto en todo momento cos responsables ao mando do CECOPI, quen comisionan ao GOAS, ás zonas de traballo do río Turia desde a súa desembocadura cara ao sur, o Barranco do Poio, acequias e canles de regas do mesmo, encargan a procura de persoas desaparecidas nunha extensión marítima de 18 quilómetros desde a costa da Praia do Pinedo, ata a localidade do Perelló, así como a inspección á lagoa da Albufera e varias edificacións asolagadas como o aparcadoiro dos centros comerciais de Bonaire, MN4 e garaxes de comunidades de veciños.

Débase significar, que o GOAS é un grupo formado unicamente por seis persoas (1 inspector e 5 policía), extremo leste que foi determinante para traballar todo o equipo sen substitucións durante os dez días que permaneceron no lugar do desastre natural, e que as condicións nas que traballaron foron as seguintes:

- Augas contaminadas por desfeitos fecais, contaminantes químicos como combustibles e pinturas, augas turbias e fortes correntes.
- Alto risco de materiais perigosos mergullados (en espazos acuáticos) e suspendidos (en espazos confinados).
- Procura e recuperación en áreas naturais e artificiais, de moi difícil acceso.

As tarefas realizadas por parte do GOAS, tiveron gran repercusión mediática en prensa dixital, escrita e televisiva de tirada local, autonómica e nacional.

Drons para apoio ás funcións policiais

O Conselleiro de Presidencia, Xustiza e Deportes, Diego Calvo na visita á Axencia Galega de Emerxencias (Axega), acompañado polo Director xeral de Emerxencias e Interior, Santiago Villanueva, e o xerente da Axega, Marcos Araújo, participaron na entrega de dous drons á UPA.

Trátase dun dron acuático e doutro aéreo, que servirán para apoiar as funcións da Unidade en áreas como a loita contra o furtivismo e os incendios forestais e a protección do medio ambiente, entre outras relacionadas coa seguridade e a protección. O material, orzamentado en 16.200 euros, foi recibido polo comisario xefe da UPA, Jorge Rubal, e membros do Equipo de Resposta Policial (Erpol).

A iniciativa enmárcase na aposta da Xunta pola mellora das dotacións dos servizos de atención ás emerxencias e, concretamente da Policía Adscrita, para reforzar a eficacia do seu labor. Nesta liña de acción, nos últimos anos renovouse o parque móbil da unidade, así como o equipamento informático.

3.3.- SECCIÓN DE INVESTIGACIÓN

As actividades de investigación que efectúa a UPA desenvólvense tanto na xefatura da unidade como nas xefaturas provinciais e local, e abranguen tanto os servizos de policía administrativa (inspección das actividades sometidas á ordenación ou disciplina da Comunidade Autónoma) como de policía xudicial (infraccións penais nos ámbitos de medio ambiente, malos tratos intrafamiliares, menores, contra o patrimonio histórico e cultural, etc.), derivadas das actuacións administrativas ou por requirimento das autoridades xudiciais ou da fiscalía.

Neste ámbito de actuación intégranse, entre outros, os servizos:

- servizo de atención a vítimas de violencia intrafamiliar e menores
- grupo protección vítimas violencia de xénero
- equipo multidisciplinar de investigación de lumes
- servizo de protección do medio natural
- servizo de caza e pesca fluvial
- servizo de patrimonio histórico cultural
- outras actuacións

3.3.1.- Servizo de Atención a Vítimas de Violencia Intrafamiliar e Menores

Este servizo, en colaboración coa Policía Nacional tramita atestados por infraccións penais derivadas de malos tratos intrafamiliares e vitimización de menores ou incapaces, así como o incumprimento de ordes de afastamento e de ordes de

protección e da vixilancia do seu cumprimento, derivados destes maltratos.

Un gran número destas actuacións realízanse en colaboración e co apoio doutros servizos da administración, cos que se manteñen contactos periódicos a prol da debida coordinación.

Neste eido son especialmente salientables as actuacións da UPA respecto dos menores baixo a tutela ou protección da Xunta de Galicia, por encontrarse en situación de risco ou desamparo, e dos menores infractores da lei penal na execución das medidas ditadas polos xulgados de menores nos termos establecidos na Lei Orgánica 5/2000, de 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores e no seu regulamento aprobado por Real Decreto 1774/2004, do 30 de xullo.

3.3.2.- Grupos de protección vítimas violencia de xénero

A partires do mes de setembro do 2016, a UPA comezou a facerse cargo das mulleres protexidas asignadas desde as Comisarías de Policía Nacional de Santiago, A Coruña, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo. Grupos presentes en todas e cada unha das nosas xefaturas.

CORREOS ELECTRÓNICOS DOS GRUPOS VIOXEN DA UPA

Santiago	viogen.upa.santiago@xunta.gal
A Coruña	viogen.upa.coruna@xunta.gal
Lugo	viogen.upa.lugo@xunta.gal
Ourense	viogen.upa.ourense@xunta.gal
Pontevedra	viogen.upa.pontevedra@xunta.gal
Vigo	viogen.upa.vigo@xunta.gal

3.3.3.- Equipo Multidisciplinar Investigación de Lumes (EMIL)

O equipo Multidisciplinar de Investigación de Lumes permanente de incendios, que radica na Xefatura da UPA en Santiago de Compostela, ten como principais funcións:

- centralizar a actividade operativa despregada polos distintos equipos de investigación de incendios das xefaturas provinciais e a local de Vigo,
- unificar todos os informes emitidos.
- trasladar as directrices derivadas da participación da UPA nos órganos de coordinación policial da devandita actividade, en concreto, no Comité de Coordinación Policial contra incendios.

Estes servizos préstanse tanto por iniciativa propia como en colaboración coa unidade encargada da defensa contra os incendios forestais, da Secretaría Xeral do Medio Rural e Montes da Consellería do Medio Rural.

3.3.4.- Servizo de Protección do Medio Natural

A protección do ambiente natural é unha das actividades fundamentais da UPA. Trátase de dar a resposta máis eficaz e eficiente posible para erradicar o incumprimento do amplo espectro normativo que a Comunidade Autónoma galega ten en materia de protección do medio.

É de subliñar a necesaria coordinación coas distintas unidades encargadas da conservación da natureza da Consellería de Medio Rural

3.3.5.- Servizo de Caza e Pesca Fluvial

O control das actividades de caza e pesca fluvial esixe unha presenza permanente da UPA no medio rural. Debe resaltarse que a experiencia acumulada pon de manifesto nesta actividade un alto nivel de eficacia, tanto polo número de inspeccións practicadas como polo número de actas/denuncias estendidas e tramitadas.

3.3.6.- Outras actuacións

A actividade de investigación esténdese a outras materias suxeitas a actividade de inspección administrativa e infraccións penais, como poden ser a protección do patrimonio, sanidade, hixiene, transportes, gandería, camiños de Santiago, ordenación urbanística, costas, industria, etc. materias que son desenvolvidas polas unidades das distintas consellerías da Xunta de Galicia.

3.4.- XESTIÓN TÉCNICA E DE PERSOAL

Na Secretaría Xeral da UPA e nas respectivas xefaturas provinciais e local realízanse actividades que son propias na xestión de recursos tanto humanos como materiais, que permiten o correcto funcionamento e a eficaz prestación do servizo por parte dos funcionarios.

A Secretaría Xeral ten unha importante interacción co resto das seccións, xa que a través desta se canaliza e avalía a información que manexa a UPA e, á súa vez, se nutre da información xerada nas seccións para a realización das estatísticas, entre outras cuestións.

3.5.- POLICÍA COMUNITARIA

O labor policial, entendido como servizo público, non pode en ningún caso quedar á marxe dos labores asistenciais, humanitarios e de apoio a institucións.

A UPA serve aos intereses e necesidades da cidadanía galega e ás súas institucións; os seus policía traballan a prol da comunidade e cunha actitude proactiva, sempre en aras de acadar un maior nivel de seguridade; coa intención de que se perciba unha continua mellora da seguridade individual polos cidadáns.

A presenza continuada das distintas patrullas da UPA teñen como consecuencia a satisfacción e o recoñecemento da cidadanía galega.

4.- ESTRUCTURA DA UNIDADE

4.1.- XEFATURA

4.2.- XEFATURAS PROVINCIAIS E XEFATURA LOCAL

4.- ESTRUCTURA DA UNIDADE

Dende a súa creación en 1991, a xefatura da UPA sitúase en Santiago de Compostela, capital de Galicia e cidade na que se localizan o maior número de edificios administrativos da Xunta de Galicia e as sedes doutras altas institucións da nosa Comunidade Autónoma.

No ano 1994, iníciase o despregamento territorial da UPA coa posta en funcionamento das catro xefaturas provinciais, ampliándose no 1997 coa apertura da sede local na cidade de Vigo.

4.1.- XEFATURA DA UPA

Como xa se comentou a Xefatura da UPA ten a súa sede en Santiago de Compostela, sendo o seu máximo responsable o comisario **D. Jorge M. Rubal Pena**.

A estrutura da xefatura da UPA complétase cun adxunto, como segundo xefe, do que depende directamente o Equipo de Resposta Policial (ERPOL).

Adscrito directamente ao xefe da UPA encóntranse o Gabinete Técnico que realiza todas as tarefas de apoio á xefatura e a xestión informática, e a Secretaría Xeral con labores en persoal, comunicacións, vestiario, armamento e vehículos.

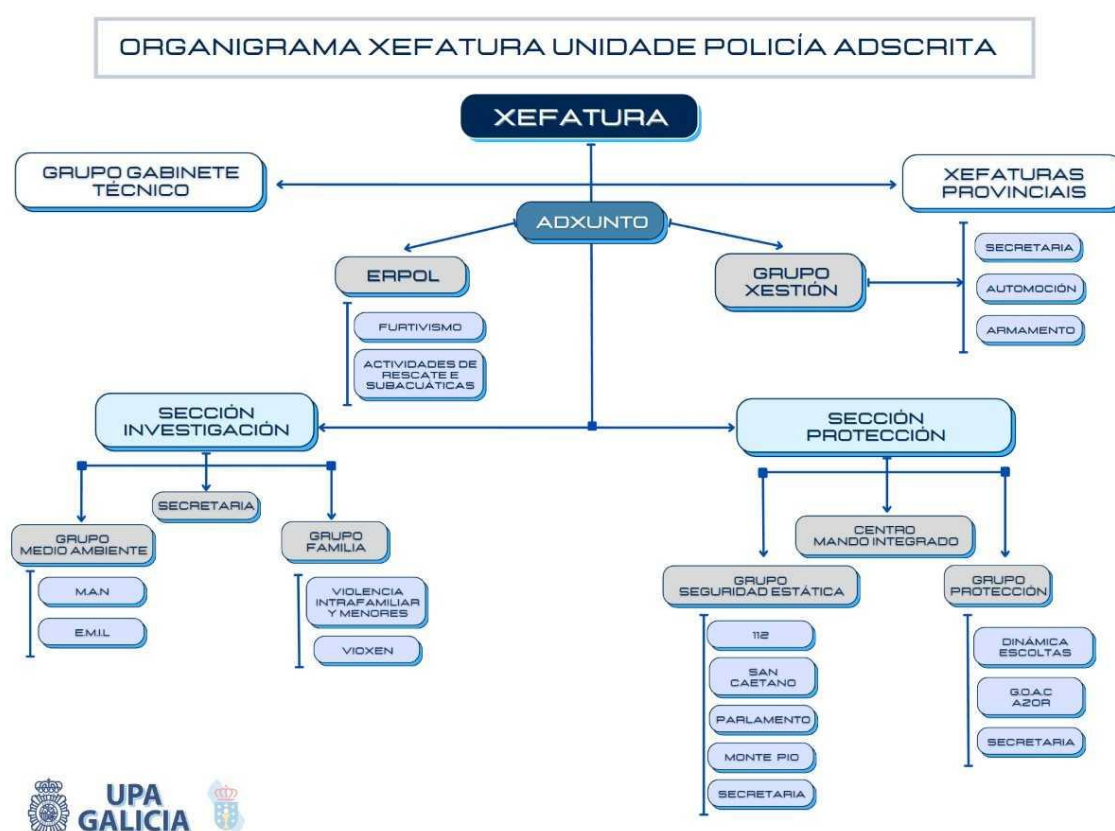
A continuación a xefatura central organízase en dúas grandes áreas de actividade denominadas seccións:

- Sección de seguridade e protección

- protección estática na sede do Parlamento de Galicia, edificios administrativos da Xunta de Galicia, complexo residencial de Monte Pío, e sedes da UPA.
- protección dinámica, mediante a sala de comunicacións e a protección de personalidades.

- Sección de investigación

- Medio ambiente: medio natural e investigación de incendios.
- Grupo Familia: violencia intrafamiliar e menores.
- Grupo de apoio á sección: secretaría.
- Grupo VIOXEN: protección á vítimas de violencia de xénero.

4.2.- XEFATURAS PROVINCIAIS E XEFATURA LOCAL

As catro xefaturas provinciais e a xefatura local de Vigo exercen, dentro dos seus respectivos ámbitos territoriais, as mesmas funcións xa sinaladas nas dúas grandes áreas de actuación, investigación e seguridade/protección.

Como peculiaridade cómpre sinalar que da protección dinámica encárgase sempre o grupo de protección dinámica da xefatura da UPA en Santiago de Compostela.

Esta estrutura da UPA implica o funcionamento de dous sistemas de traballo en canto á supervisión dos servizos e da xestión: territorial (Centro Mando Integrado, protección dinámica, actividades de investigación e xestión técnica e de persoal) e xefatura local (as restantes actividades).

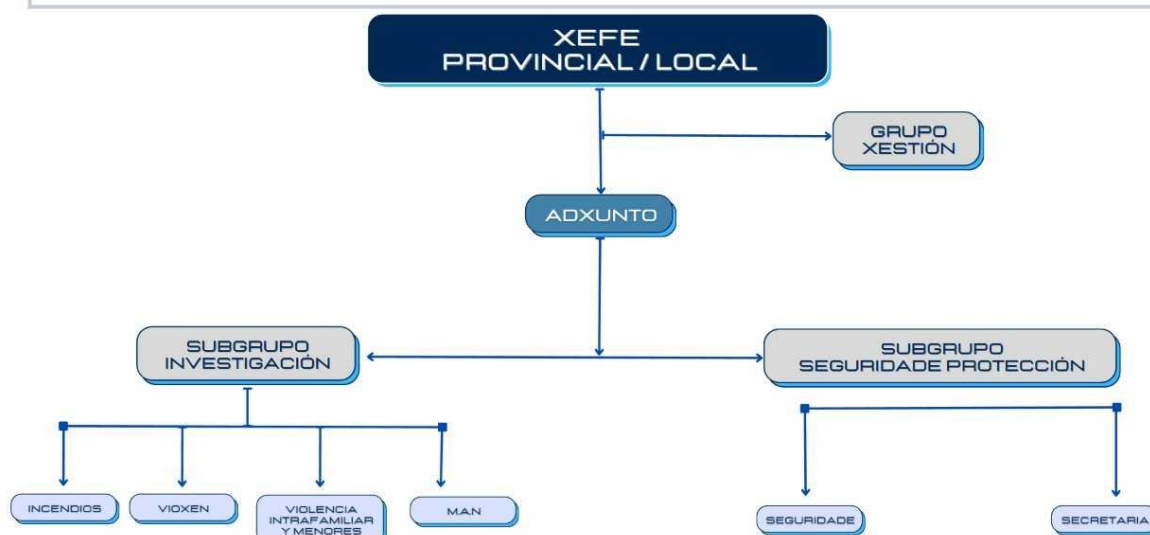
Así, naquelas actividades de investigación que non implican unha coordinación con outros organismos, como cando se precisan nas actuacións en incendios, as xefaturas funcionan con autonomía.

O artigo 4 do Real Decreto 221/1991, do 22 de febreiro, polo que se regula a organización das Unidades do Corpo Nacional de Policía adscritas ás Comunidades Autónomas dispón que: *“o ámbito de actuación territorial de cada unidade adscrita será o territorio da correspondente Comunidade Autónoma, agás no relacionado coa protección de altas personalidades e bens inmobles, supostos nos que os membros da unidades continuarán asumindo o exercicio das súas funcións nos eventuais desprazamentos en todo o territorio español”.*

Como consecuencia de tal previsión normativa a Sección Operativa de Protección pode exercer as súas funcións en todo o ámbito territorial do estado español.

Nas restantes actuacións o funcionamento da UPA, cunha única xefatura, exerce as súas funcións de xeito descentralizado nas respectivas xefaturas provinciais e local en Vigo.

ORGANIGRAMA PROVINCIAIS /LOCAL UNIDADE POLICÍA ADSCRITA

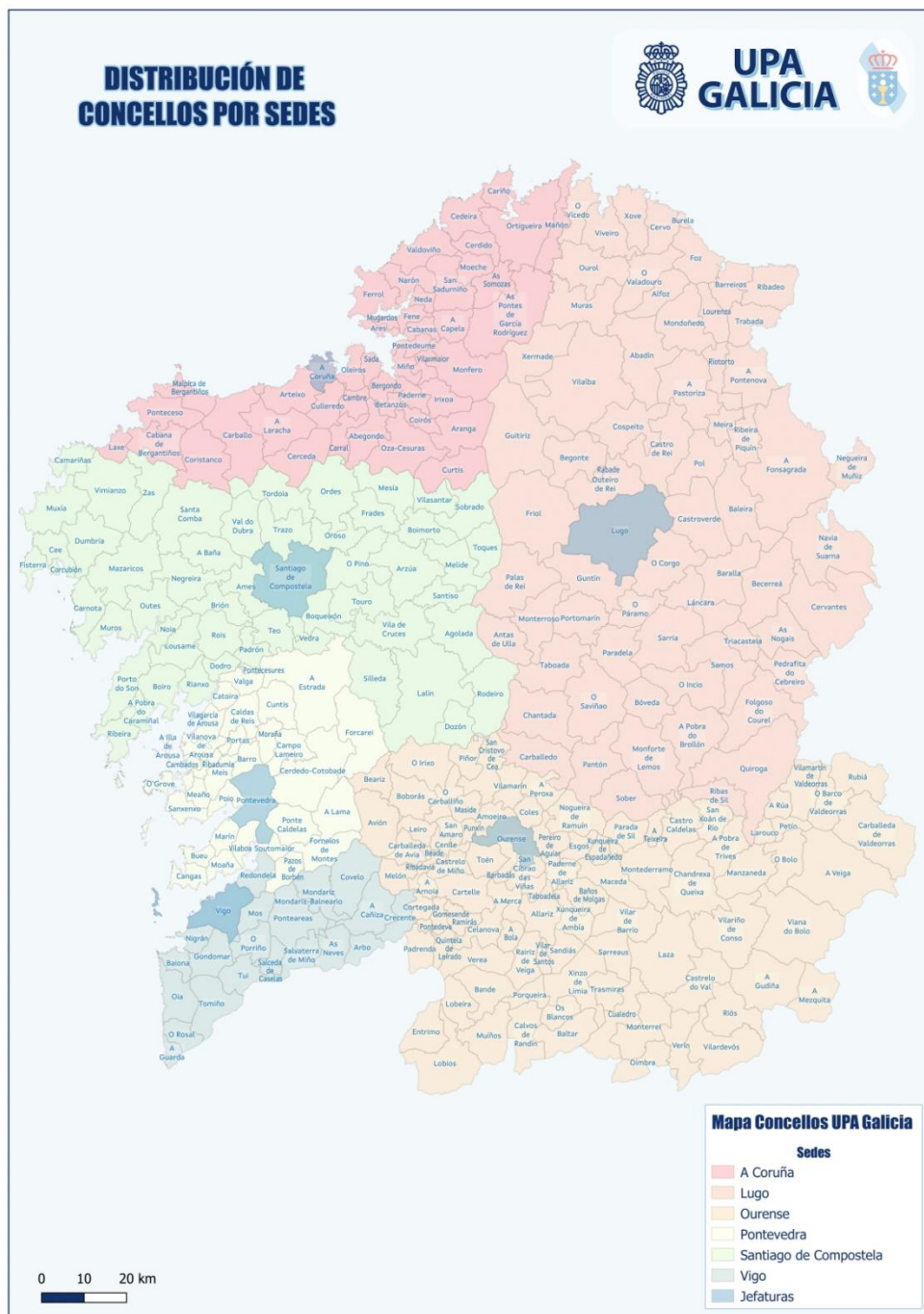

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
PRESIDENCIA,
XUSTIZA E DEPORTES

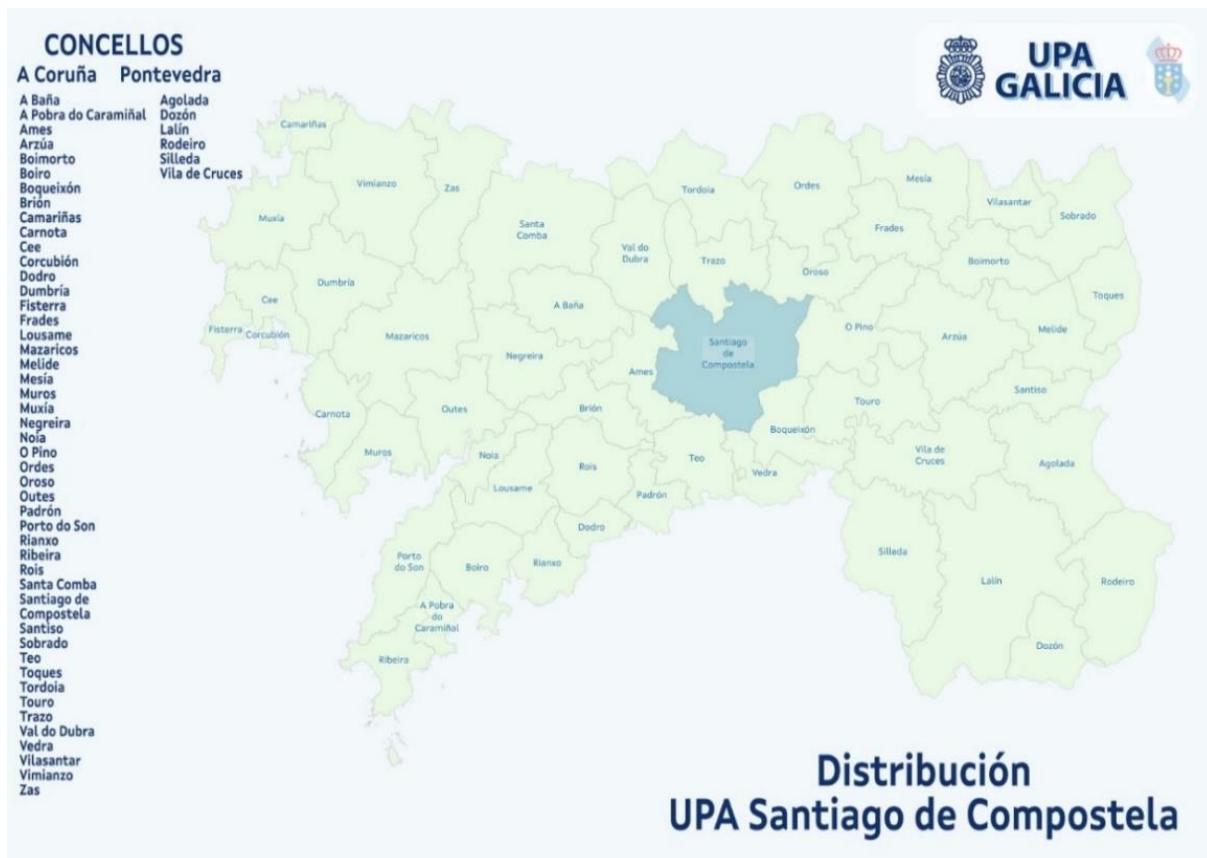

Distribución territorial.

Dentro do **ámbito territorial de actuación** das distintas sedes da UPA, significar que a Xefatura da unidade en Santiago abarcaría unha zona do territorio das provincias da Coruña e Pontevedra próximas a Santiago de Compostela; as 4 Xefaturas Provinciais da Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra e, a Xefatura Local de Vigo se repartirían o resto do territorio: Lugo e Ourense con ámbito provincial; Pontevedra e Vigo distribuíndose a provincia (que no caso de Vigo comprendería os territorios do sur de Pontevedra).

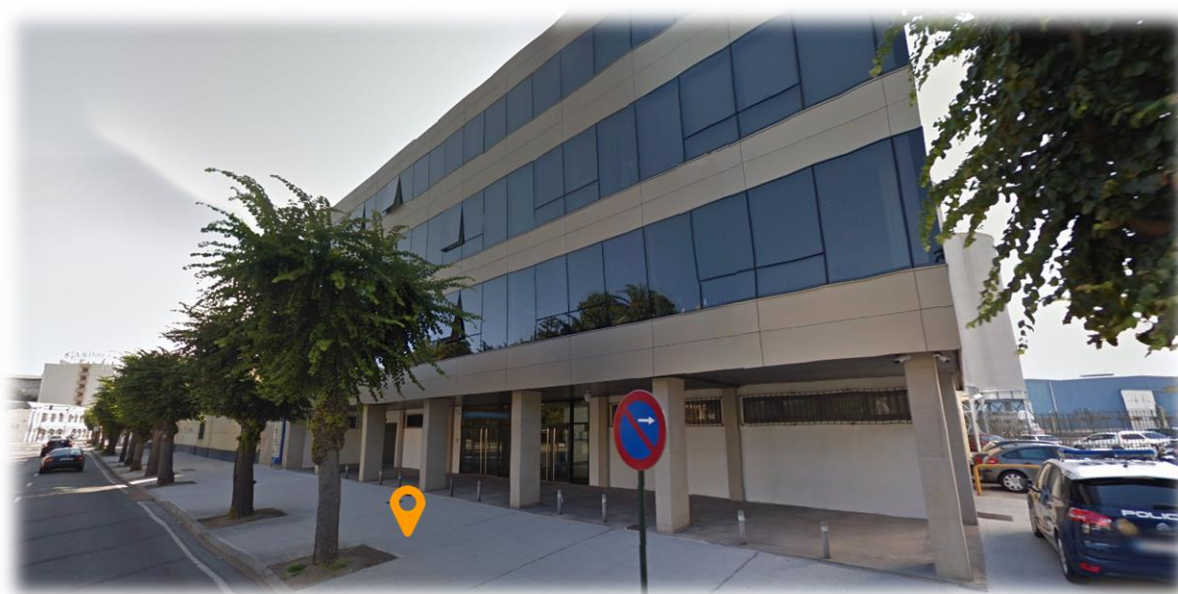
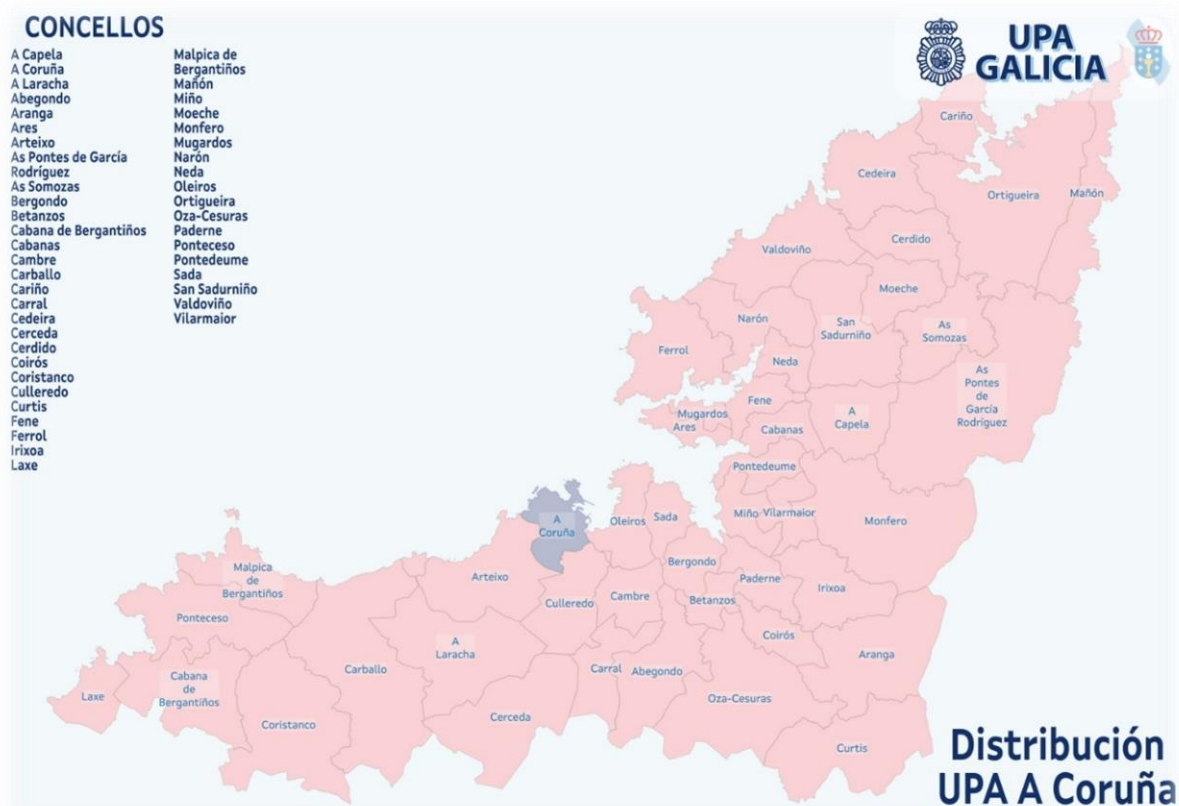
XEFATURA	ENDEREZO	TELÉFONO
XEFATURA UPA SANTIAGO	Rúa Roma, 25-27 15703 Santiago de Compostela	981 546 474
A CORUÑA	Avenida do Porto, 5 15006 A Coruña	881 961 000
LUGO	Ronda Fingoi (Esquina Avda. Madrid) 27001 Lugo	982 828 515
OURENSE	Rúa do Progreso, 78, Traseira 32002 Ourense	988 788 800
PONTEVEDRA	Avda. M ^a Victoria Moreno, 43 baixo 36003 Pontevedra	886 206 142
VIGO	Rúa Vázquez Varela s/n 36204 Vigo	886 110 881

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
PRESIDENCIA,
XUSTIZA E DEPORTES

Xefatura Provincial de A Coruña

**XUNTA
DE GALICIA**

CONSELLERÍA DE
PRESIDENCIA,
XUSTIZA E DEPORTES

CONCELLOS

A Fonsagrada	Navia de Suarna
A Pastoriza	Nequeira de Muíiz
A Pobra do Brollón	O Corgo
A Pontenova	O Incio
Abadín	O Páramo
Alfoz	O Saviñao
Antas de Ulla	O Valadouro
As Nogais	O Vicedo
Baleira	Ourense
Baralla	Outeiro de Rei
Barreiros	Palas de Rei
Becerreá	Pantón
Begonte	Paradela
Bóveda	Pedrafita do Cebreiro
Burela	Pol
Carballedo	Portomarin
Castro de Rei	Quiroga
Castroverde	Rábade
Cervantes	Ribadeo
Cervo	Ribas de Sil
Chantada	Ribeira de Piñín
Cospeito	Riotorto
Folgoso do Courel	Samos
Foz	Sarria
Friol	Sober
Guitiriz	Taboada
Guntín	Trabada
Láncara	Triacastela
Lourenzá	Vilalba
Lugo	Viveiro
Meira	Xermade
Mondoñedo	Xove
Monforte de Lemos	
Monterroso	
Muras	

**Distribución
UPA Lugo**

Xefatura Provincial de Lugo

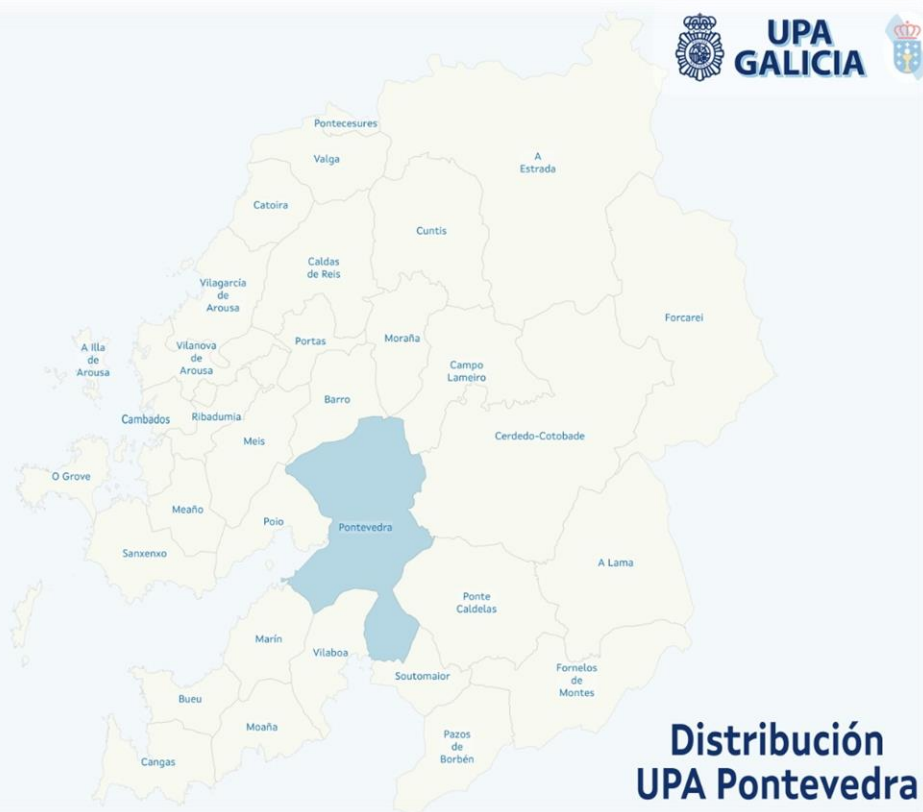
**XUNTA
DE GALICIA**

CONSELLERÍA DE
PRESIDENCIA,
XUSTIZA E DEPORTES

CONCELLOS

A Estrada
A Illa de Arousa
A Lama
Barro
Bueu
Caldas de Reis
Cambados
Campo Lameiro
Cangas
Catoira
Cerdedo-Cotobade
Cuntis
Forcarei
Fornelos de Montes
Marín
Meaño
Meis
Moaña
Moraña
O Grove
Pazos de Borbén
Poio
Ponte Caldelas
Pontecesures
Pontevedra
Portas
Ribadumia
Sanxenxo
Soutomaior
Valga
Vilaboa
Vilagarcía de Arousa
Vilanova de Arousa

**Distribución
UPA Pontevedra**

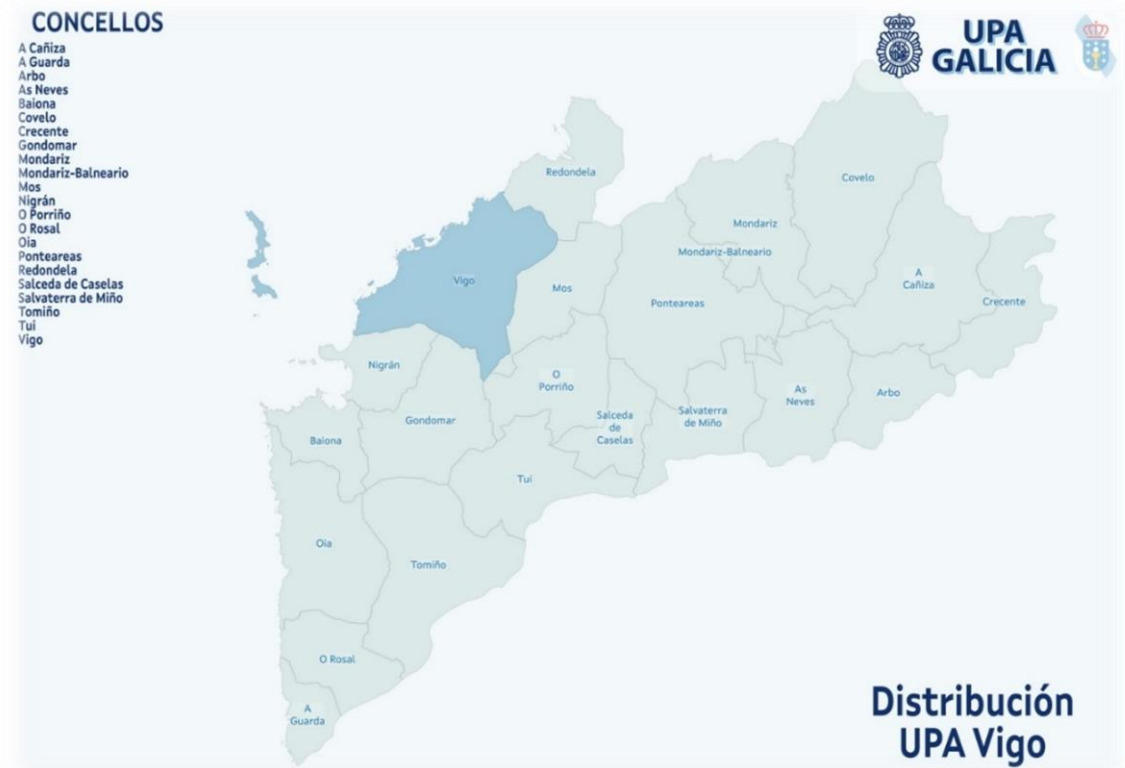

Xefatura Provincial de Pontevedra

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
PRESIDENCIA,
XUSTIZA E DEPORTES

Xefatura Local de Vigo

5.- CATEGORÍAS, DISTINTIVOS E UNIFORMIDADE

5.- CATEGORÍAS, DISTINTIVOS E UNIFORMIDADE

As escalas e categorías profesionais do persoal da UPA, e os distintivos e emblemas da súa uniformidade figuran no seguinte cadro:

ESCALA SUPERIOR			
			
COMISARIO	COMISARIO PRINCIPAL		
ESCALA EJECUTIVA			
			
INSPECTOR	INSPECTOR JEFE		
ESCALA SUBINSPECCIÓN			
			
SUBINSPECTOR			
ESCALA BÁSICA			
			
POLICIA	OFICIAL DE POLICIA		

A normativa pola que se regula a uniformidade dos membros da UPA é a seguinte:

- Orde do Ministerio de Interior do 19 de xuño de 1991 pola que se crea unha Unidade do Corpo Nacional de Policía e se adscribe á Comunidade Autónoma de Galicia, que dispón no seu artigo 8 o seguinte: *"A uniformidade da Unidade será a de traballo do Corpo Nacional de Policía, portando sobre a manga dereita da prenda exterior do uniforme un emblema co escudo de Galicia, así como a prenda de cabeza das Unidades Especiais do Corpo Nacional de Policía, que tamén levará o escudo citado"*.
- Orde do Ministerio do Interior do 1 de outubro de 1992 que completa a Orde Ministerial, do 30 de novembro de 1990, para as Unidades Especiais e Servizos Específicos do Corpo Nacional de Policía, que dispón na súa disposición final primeira que se autoriza ao director xeral da Policía para establecer o uso de equipamento persoal, indumentaria complementaria ou uniformidade especial, cando a prestación de determinados servizos así o requira.
- Resolución do director xeral de Policía do 22 de xullo de 2002 que dispón: *"Os funcionarios da Unidade do Corpo Nacional de Policía Adscrita á Comunidade Autónoma de Galicia, poderán utilizar, como uniformidade de traballo, as prendas reguladas na Orde do Ministerio do Interior do 30 de novembro de 1990"*.

6.- DISTRIBUCIÓN DE PERSOAL

6.1.- POSTOS DE TRABAJO

6.2.- POR CATEGORÍA, DESTINO, SEXO E IDADE

6.- DISTRIBUCIÓN DO PERSOAL

6.1.- POSTOS DE TRABALLO

A UPA finaliza o ano 2024 con 343 membros, dun catálogo de 500, pertencentes ás diferentes escalas e categorías do Corpo Nacional de Policía, e que se distribúen na Xefatura da unidade en Santiago de Compostela, nas catro Xefaturas Provinciais e na Xefatura Local de Vigo. Estes funcionarios en servizo activo obtiveron a súa praza nos sucesivos concursos específicos de méritos.

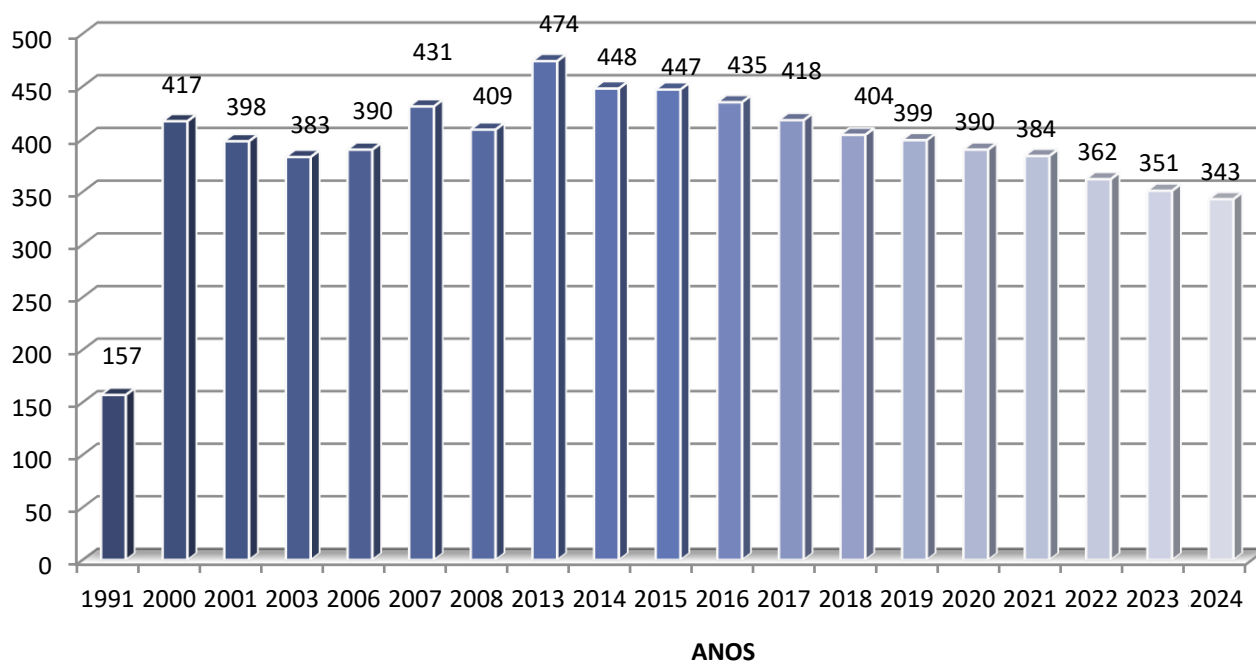
6.2.- POR CATEGORÍA, DESTINO, SEXO E IDADE

Persoal da UPA por categorías e xefaturas:

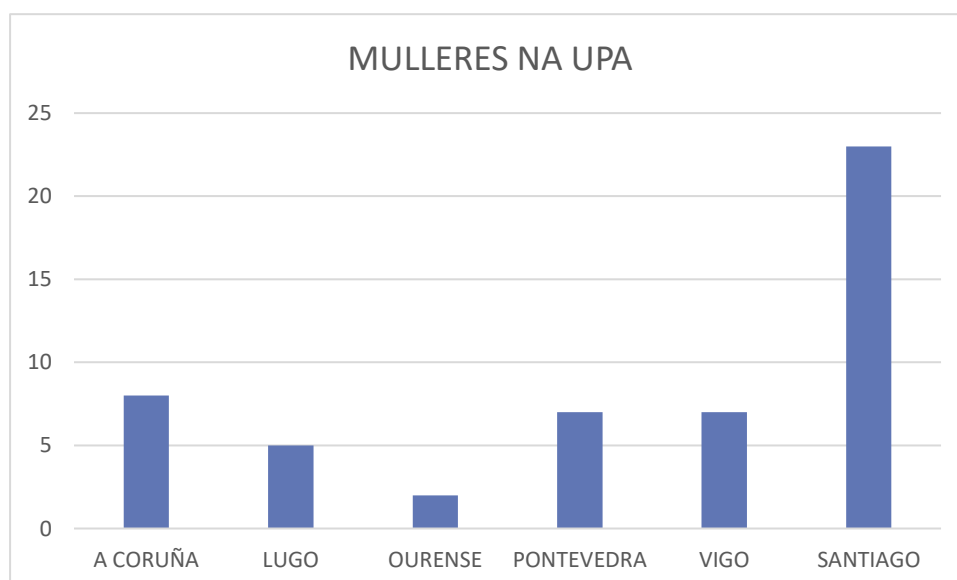
	UPA	Santiago	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo
Xefe Unidade	1	1					
Adxunto	1	1					
Xefe Provincial	3		1		1	1	
Xefe Sección							
Xefe Local							
Xefe Grupo	8	4	1	1	1		1
Xefe Subgrupo	7	2	1	1	1	1	1
Xefe Equipo	15	6		3	2	2	2
Persoal Operativo	308	138	32	33	36	34	34
TOTAIS	343	152	35	38	41	38	38

No seguinte cadro amósase a **evolución dos recursos humanos da UPA**:

EVOLUCIÓN PERSOAL UPA

Distribución das 51 mulleres da UPA por xefatura

Na actualidade o déficit de persoal afecta a todas as categorías, pero de xeito especial, á executiva e de subinspección.

A inexistencia dun maior número de xefes de grupo –inspectores– e de xefes de subgrupo –subinspectores–, que son peza fundamental na dirección, mando e organización dos servizos de toda unidade policial, debe intentar corrixirse nun futuro inmediato.

Por outra banda a UPA carece de funcionarios para labores administrativas e de apoio, o que implica que funcionarios policiais realicen tales funcións en vez das operativas que lle corresponden.

Coas derradeiras incorporacións do ano 2013, nas que se cubriron prazas en todas as categorías, e tendo en conta as baixas do ano 2024, hai 51 mulleres na UPA.

Como consecuencia da non incorporación de novo funcionariado neste último ano, a **idade media** que ten a unidade aumentou a 49 anos.

.

7.- INFORMES SOBRE ACTIVIDADES DESENVOLVIDAS E DATOS ESTATÍSTICOS

7.1.- POLICÍA XUDICIAL

7.2.- COLABORACIÓN DA UPA COA CONSELLERÍA POLÍTICA SOCIAL E IGUALDADE MENORES

7.2.1. MENORES

7.2.2. GRUPOS DE PROTECCIÓN DE VÍTIMAS DE VIOLENCIA DE XÉNERO

7.3- POLICÍA ADMINISTRATIVA

7.3.1. INFORME PLADIGA

7.3.2. OUTRAS ACTIVIDADES EN DEFENSA DO MEDIO AMBIENTE

7.3.2.1.- COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DE MEDIO RURAL

7.3.2.2.- COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DO MAR

7.3.2.3.- COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E CAMBIO CLIMÁTICO

7.4.- FESTA TAURINA DA PEREGRINA 2024

7.5.- INFORME CAMIÑO DE SANTIAGO

7.6.- POLICÍA DE SEGURIDADE

7.6.1.- PROTECCIÓN ESTÁTICA

7.6.2.- PROTECCIÓN DINÁMICA

7.7.- APOIO A INSTITUCIÓN

7.8.-RELACIÓNS COA COMUNIDADE

7.- ESTATÍSTICA E DATOS ACUMULADOS

Como continuación ás memorias de anos precedentes preténdese neste punto ofrecer unha perspectiva da evolución experimentada polo traballo da UPA durante o ano 2024. A tal efecto valóranse os datos estatísticos mensuais acumulados diferenciando segundo sedes da UPA, a Xefatura en Santiago de Compostela, as catro provinciais e a local de Vigo.

Tendo en conta que as funcións a desenvolver pola UPA son as previstas no artigo 38.1 da Lei Orgánica 2/1986 de Forzas e Corpos de Seguridade, os datos estatísticos que se presentan, reflicten, sobre todo, aspectos propios dunha policía administrativa, aínda que tamén se fai mención dalgunhas funcións propias de policía xudicial.

PRINCIPAIS INCIDENCIAS	
TIPOLOXÍA	TOTAIS
Atestados	56
Auxilio humanitario	89
Citacións/Notificacións	1.264
Colaboracións	3.472
Comisos	189
Contactos/Entrevistas	13.700
Contras	59.095
Controis	308
Custodia	120
Denuncias	3.444
Despregues operativos	22
Detidos/Investigados	61
Dispositivos	24.333
Esclarecidos	102
Identificacións	10.237
Información placas	4.937
Informes	3.351
Inmersión subacuática	132
Inspeccións	24.920
Localizacións	61

Menor recuperado	28
Patrullas	18.810
Reintegro	59
Requi/Alarmas 112	446
Requirimentos	794
Traslados	1.212
Valoracións Risco	2.755

A estatística elaborada é resultado da cuantificación acumulada mensualmente no ano 2024 e comprende os parámetros que a continuación se reflicten.

ACTIVIDADE UPA

No seguinte cadro reflíctese toda a actividade realizada pola UPA no pasado ano 2024, diferenciada por incidencias rexistradas, tanto en materia administrativa, como xudicial (atestados policiais).

7.1.- POLICÍA XUDICIAL

No apartado de policía xudicial, destacan os 56 atestados tramitados e remitidos á autoridade xudicial por diversas materias.

Destacan os **4 tramitados en temas de seguridade, 29 en materia de incendios forestais** (Lei 3/2007 Incendios Forestais Lei 43/2002 Montes), **4 en furtivismo**, e **2 en menores**.

Atestados	
<i>Furtivismo</i>	4
<i>Incendios</i>	29
<i>Menores</i>	2
<i>Patrimonio</i>	3
<i>Sanidade Benestar Animal</i>	2
<i>Seguridade</i>	4
<i>Urbanismo</i>	10
<i>Violencia Xénero</i>	2

A tramitación dos atestados supuxo a **detención/imputación de 61** persoas, a maioría deles por temas de incendios forestais, menores, seguridade e relacionados coa actividade do furtivismo.

E de subliñar a detención dunha persoa por unha intervención do patrimonio histórico gracias a unha denuncia cidadá con a recuperación de pezas arqueolóxicas da Idade de Bronce en posesión dun particular, con procedencia ilícita de varios xacementos, coa intención de enriquecemento económico ao atoparse á venda.

Detidos/Investigados	61
<i>Furtivismo</i>	24
<i>Incendios</i>	15
<i>Menores</i>	6
<i>Sanidade benestar animal</i>	2
<i>Seguridade</i>	10
<i>Violencia xénero</i>	4

Sinalar que se facilitan ás respectivas Comisarías da Policía Nacional as copias dos atestados tramitados.

7.2.- COLABORACIÓNS DA UNIDADE DE POLICÍA ADSCRITA COA CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL E IGUALDADE

Ao longo do ano realizáronse un total de 1204 traslados de menores por diferentes motivos (reintegros a centros de menores, fiscalía, requirimento de PN, colexios, visitas médicas).

7.2.1. Menores

Unha das principais actividades encomendadas á Unidade Adscrita da Policía Nacional á Comunidade Autónoma de Galicia (UPA) é a de velar pola protección dos menores no ámbito de toda a Comunidade autónoma. Para iso as labores que se desenvolven neste campo son as seguintes:

✚ **Detección de situacións de desamparo, abandono, ou malos tratos** a menores de idade, mediante labores de prevención e investigación desas situacións. Neste campo é primordial o labor preventivo para evitar o desamparo do menor.

✚ Así, ademais de contactos habituais e fluídos con directores e docentes de centros educativos, garderías, casas de acollida, centros de protección, persoal de servizos sociais, familiares e veciños de familias en situación de risco que nos poidan achegar información sobre esas posibles situacións; de forma habitual lévanse a cabo actuacións como:

✚ **Control de absentismo escolar**, vixiando durante o horario de clases, os establecementos e zonas de lecer e esparexemento para evitar a estancia dos menores. Tamén se contacta cos Directores de todos os centros escolares para detectar aos menores absentistas.

✚ **Control do consumo de alcol e tabaco** por menores de idade. Dende a entrada en vigor da Lei 11/2010, de prevención de bebidas alcohólicas en menores de idade e a Lei 42/2010, de medidas sanitarias contra o tabaquismo e reguladora da venda, o subministro, o consumo e a publicidade dos produtos do tabaco, por parte do grupo de menores está a levarse a cabo un control intensivo para o cumprimento desta normativa, sobre todo en lugares de lecer nocturno, para evitar o consumo destas sustancias polos menores.

✚ **Control de salóns recreativos e máquinas de apostas deportivas**, para evitar a estancia e participación de menores no xogo e apostas con diñeiro. O xogo é unha competencia autonómica atribuída polo estatuto de autonomía. O Goberno galego aprobou un conxunto de normas para regular o xogo presencial na nosa comunidade. A primeira norma a ter en conta é a Lei 3/2024, de 4 de xullo, reguladora dos Xogos en Galicia, á que se suma diversa normativa de desenvolvemento en forma de decretos, para regular diversas materias.

✚ **Prevención da venda e consumo de sustancias estupefacientes** por parte de menores de idade, establecéndose para iso dispositivos nas inmediacións dos centros educativos e lugares de lecer e esparexemento.

✚ **Prevención da mendicidade** con menores, esta é unha actividade practicamente erradicada na nosa Comunidade debido á constante vixilancia á que foi sometida nos últimos anos, sendo residuais os casos detectados nos últimos meses. Con todo continúanse cos labores de prevención para evitar un repunte nesta actividade delituosa.

✚ **Localización e reintegro** de menores fuxidos de Centros de internamento e domicilios familiares.

✚ **Realización de informes** sobre situacións socio familiares, de posible

desamparo ou de
risco;
normalmente
solicitados por
Fiscalía de
Menores ou a
Consellería de
Política Social e

Xuventude. Para iso ademais de solicitar información no núcleo familiar e veciñanza, visítanse os Servizos sociais, centros escolares, servizos médicos encargados da atención do menor, Policía local e outros centros e institucións que nos poidan achegar información para a elaboración do informe.

Ademais dos labores en tema de protección dos menores, tamén se desenvolven algunhas actividades en materia de reforma, como son os:

✚ **Traslados de menores** entre Centros de internamento, a Fiscalía ou ao Xulgado de Menores.

✚ **Detencións** de menores; por orde da Fiscalía ou Xulgado de Menores, quebrantamentos de condena, delitos de violencia intrafamiliar, etc.

Igualmente realízanse labores de colaboración coa Consellería de Política Social e Xuventude na elaboración de informes de solicitantes de Pensións non contributivas e da RISGA.

Tamén, a petición da Consellería de Facenda e Administración Pública, confecciónanse informes en materia de abintestatos (procura de posibles herdeiros de persoas que falecen sen realizar testamento).

A continuación, expóñense táboas estatísticas da actividade dos grupos de menores da UPA.

TÁBOAS ESTATÍSTICAS

Tabaco/ alcol/ estupefacientes	2024
Dispositivos	290
Inspeccións locais	1.051
Denuncias venda alcol	22
Denuncias consumo alcol	49
Denuncias venda tabaco	1
Denuncias estupefacientes	16

Outras actuacións relacionadas con menores	2024
Custodias	114
Detidos/Investigados	6
Identificacións	2.250
Informes a distintos organismos (Xulgados, Fiscalía, Consellerías...)	1.838
Inspeccións en salóns de xogo	293
Reintegros a centros de menores	59
Traslados	1.204

Relación das provincias nos que se levaron a cabo inspeccións relacionadas coa venda de Alcol ou Tabaco a menores de idade ao longo do 2024:

A CORUÑA	332
LUGO	38
OURENSE	12
PONTEVEDRA	264

7.2.2 Grupos de protección vítimas de violencia de xénero

O 26 de outubro de 2015 fírmase, entre o Ministro de Interior e o Vicepresidente e Conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, o Protocolo en Materia de Violencia de Xénero para a coordinación de actuación e a cooperación entre a Xefatura Superior de Policía de Galicia e a Unidade de Policía Nacional Adscrita á Comunidade Autónoma (UPA).

Como continuación ao anterior, o 27 de xuño de 2016 ten lugar a rúbrica coa Xefatura Superior de Policía, da Acta resultante da primeira reunión da Comisión Delegada de Seguimento do Protocolo citado anteriormente, centrándose basicamente na **colaboración e coordinación** coas distintas Comisarías da PN, tanto no ámbito da atención, coma no da protección das vítimas de violencia de xénero.

Conforme a este protocolo de colaboración entre a Xunta de Galicia e o Ministerio do Interior, a UPA faise cargo da seguinte porcentaxe de mulleres protexidas nas distintas cidades con presenza desta Unidade Adscrita:

Santiago de Compostela do 20 ao 25% das mulleres, A Coruña entre un 18 e un 20%, Lugo entre un 10 e un 15 %, Ourense, Pontevedra e Vigo entre un 15 e un 18%.

Baixo a tutela do Centro de Actualización e Especialización da División de Formación da DGP, celebrouse o “XXXVII Curso de Unidades de Prevención, Asistencia y Protección Víctima de Violencia de Xénero” na localidade da Estrada. Unha vez superado o curso e as correspondentes prácticas nas Comisarías de Policía respectivas, créanse dentro da Unidade Adscrita, as Unidades de Prevención, Asistencia e Protección ás vítimas de violencia de xénero (UPAP’S), con funcións idénticas ás das “Unidades de Familia y Mujer” (UFAM-Protección) das Comisarías.

A partires do mes de setembro do ano 2016, comezou a Unidade a facerse cargo das mulleres protexidas asignadas desde as Comisarías de Policía Nacional de Santiago, A Coruña, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo.

En cada ocasión que se ten coñecemento de algún suceso relacionado con violencia de xénero, ponse en marcha a maquinaria policial, mediante a:

- Colaboración co PN nas **chamadas** de episodios de violencia de xénero mediante o desprazamento de coches radiopatrullas uniformados ou a presenza de policías de paisano no lugar dos feitos.
- Atención singularizada** á vítima.
- Información detallada** sobre procedementos legais, institucións de apoio e asesoramento, trámites, denuncia, medidas legais, etc.

- De resultar agredidas, traslado ao **centro Asistencial** (se fora preciso).
- Traslado á **Comisaría** para a formulación da correspondente denuncia e a conseguinte **valoración de risco**.
- Recollida dos datos sobre o **agresor** e posta en marcha das medidas de seguridade oportunas.
- Adopción das **medidas de protección** establecidas nos correspondentes Protocolos e axeitadas ao nivel de risco da vítima.

O inicio da actuación pódese producir de **oficio**, a instancias da **vítima** ou a requirimento de **terceiros**, en calquera das sedes da nosa Unidade. Habitualmente actúase á instancias do servizo de **Emerxencias do 112**, onde se centralizan a maioría das alarmas relacionadas con esta materia. Acto seguido, dende a Sala operativa da Xefatura de Santiago difúndese inmediatamente esta información ás correspondentes Xefaturas Provinciais e á local de Vigo.

Por outra banda, no mes de xullo de 2016, nas distintas sedes da Unidade Adscrita, activáronse os soportes informáticos, creándose os Grupos de UPAP, actualmente con 13 Policías dedicados en exclusiva ás vítimas. Ademais, en apoio a estes Grupos, a Unidade conta con 7 Policías dedicados a labores de coordinación e 72 axentes uniformados en vehículos rotulados os cales prestan servizo a quendas, as 24 horas do día, durante os 365 días do ano.

Desta maneira o número de axentes e de medios dedicados á protección de mulleres, irase incrementando ao igual que aumenten as vítimas, para seguir proporcionándolles un nivel óptimo de atención e protección.

PERSOAL DEDICADO A VIOXEN				
UPA	EQUIPOS VIOXEN	PERSOAL APOIO	PERSOAL DE COORDINACIÓN	TOTAL
SANTIAGO	3	12	2	17
A CORUÑA	3	12	1	16
LUGO	2	12	1	15
OURENSE	1	12	1	14
PONTEVEDRA	2	12	1	15
VIGO	2	12	1	15
TOTAL	13	72	7	92

Datos estadísticos Vioxen 2024

No que respecta aos datos estadísticos que se reflicten no cadro adxunto, durante o ano 2024 o número de vítimas que tiveron protección policial foron un total de 649, entre as que se manteñen activas no sistema de protección, as que se inactivaron por cese das circunstancias que motivaban o risco e as que foron trasladadas a outros corpos de seguridade por cambio de domicilio da vítima.

Durante o ano, o número de vítimas activas no sistema de protección variou dende as **284 cas que comezou xaneiro ata as 355 mulleres protexidas por esta unidade a 31 de decembro de 2024.**

MULLERES PROTEXIDAS AO LONGO DO 2024

SEDES UPA	ACTIVAS NO SISTEMA DE PROTECCIÓN (1)	TRASPASADAS A OUTROS CORPOS DE SEGURIDADE (2)	INACTIVAS NO SISTEMA DE PROTECCIÓN (3)	TOTAL
SANTIAGO	56	12	17	85
A CORUÑA	129	20	52	201
LUGO	43	5	16	64
OURENSE	29	7	9	45
PONTEVEDRA	22	4	9	35
VIGO	76	19	124	219
TOTAL	355	67	227	649

(1) A 31 de decembro de 2024

(2) Dende o 1 de xaneiro de 2024 ata o 31 de decembro de 2024

(3) Dende o 1 de xaneiro de 2024 ata o 31 de decembro de 2024

ACTUACIÓNS POLICIAIS VIOXEN 2024

CONTACTOS VÍTIMA/AGRESOR		6.910
CONTROIS DO ENTORNO	DA VÍTIMA	30.779
	DO AGRESOR	1.316
INFORMES DE AVALIACIÓN DO RISCO DA VÍTIMA		2.755
COMUNICACIÓNS XULGADO/FISCALÍA		282
ACOMPAÑAMENTOS Á VÍTIMA (Xulgado, Comisaría, recollida enseres, outros)		1.394
DETIDOS		4
MEDIA DIARIA DE VÍTIMAS PROTEXIDAS POLA UPA		320

7.3.- POLICÍA ADMINISTRATIVA

As actuacións da UPA na súa función de "inspección das actividades sometidas á ordenación ou disciplina da Comunidade Autónoma, denunciando toda actividade ilícita", supuxeron a práctica de **24.920 inspeccións** e deron como resultado a tramitación de **3.444 Actas/denuncias**.

Os eidos nos que se realizan estas actuacións abranguen sectores tan variados como a **protección de menores**, protección do **medio natural**, a **sanidade animal**, **sanidade vexetal**, **transportes**, **urbanismo**, **saúde pública**, **furtivismo**, **verteduras**, **vertedoiros**, **gandería**, etc. E, en particular, o control da actividade de tinturarías, talleres e a xestión dos seus residuos; a inspección de establecementos comerciais de produtos fitosanitarios, transporte de gando e protección do patrimonio.

Dentro dos grupos de investigación destaca o traballo desenvolvido polos distintos grupos adicados aos labores de prevención e investigación de incendios forestais na UPA, labores desenvolvidas non só durante a vixencia do PLADIGA, senón durante todo o ano.

	Totais
Denuncias	3.444
Camiños	13
Campañas	21
Caza	225
Furtivismo	227
Incendios	1.102
MAN	105
Menores	83
Patrimonio	28
Pesca	5
Recursos mariños	3
Residuos	1.055
Sanidade benestar animal	70

	Totais
Saúde pública	11
Seguridade	122
Transporte	8
Urbanismo	27
Vertidos	50
Vertedoiros	286
Violencia xénero	1
Xogo	2

7.3.1. Informe PLADIGA

Continuando o labor desenvolvido nos últimos anos na loita contra os incendios forestais que se recolle no plan INFOGA, o Consello da Xunta deu o seu visto e praxe á edición de 2024 do Plan de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia (PLADIGA 2024). O documento ten por obxecto “o establecemento da organización e procedemento de actuación dos recursos e servizos” previstos por diversas administracións públicas e entidades privadas para a loita contra os lumes nos montes.

O Plan prevé cada ano, a colaboración específica do persoal da UPA en tarefas, tanto relativas á prevención de lumes, como á posterior investigación deles, de xeito que se poidan deter as persoas que aparezan como as súas autoras.

A UPA ven desenvolvendo unha activa colaboración con distintos departamentos da Consellería de Medio Rural, que se ven acentuando nos derradeiros tempos.

A loita contra o lume é un dos obxectivos básicos da Unidade Adscrita, xunto coa protección de mulleres maltratadas, protección do Medio Ambiente, menores en situación de risco e a protección de personalidades e edificios oficiais.

Seguindo as pautas marcadas polo Goberno da Xunta de Galicia no plan anual contra incendios PLADIGA 3 esta Unidade policial estableceu un plan global de traballo en materia de incendios, tanto en actividades preventivas, como de investigación, destinados a preservar os nosos bosques do lume. Este cometido se desenrola ao longo de todo o ano, potenciándose nos meses especialmente críticos de xullo, agosto, setembro (a “*campaña de verán*”) ademais das épocas excepcionais de vagas de lumes.

Así pois, nun marco de **actuación preventiva**, a Secretaría Xeral de Montes encomendou ás distintas

Xefaturas desta unidade, diversas zonas de especial vixilancia, co obxectivo de previr a aparición de incendios forestais, sempre debidamente coordinados co resto dos corpos de seguridade participantes, coa presenza activa das patrullas nas zonas asignadas, así como a **investigación** de todas as circunstancias que puideran concorrer naqueles lumes que se produciran, identificando e detendo aos seus autores.

O número de incendios forestais é inversamente proporcional ao número de expedientes administrativos por infraccións/neglixencias, non respectar franxas de seguridade, queimas prohibidas, queimas sen garantías de seguridade, etcétera...

Do análise dos incendios pódese determinar que o patrón de incendiarios non varía sobre o dos outros anos.

Constátase que o máis efectivo na actividade de prevención na loita contra os lumes forestais é a recompilación de información, a concienciación cidadá e a supervisión

e control de tódalas queimas e outras actividades agrícolas susceptible de producir lumes no monte.

Todo isto posibilita que, ao longo dos anos, a tendencia do número de incendios camiñe á baixa.

Operativamente estamos cambiando a filosofía de prevención, pasando dunha prevención tradicional, pasiva, a unha prevención proactiva, cambiando os recorridos rutineiros para incidir basicamente nunha labor de información, concienciación das medidas de seguridade pertinentes nas queimas controladas, o control rigoroso do cumprimento da prohibición de estas queimas cando así o decreta a Consellería e os expedientes administrativos por incumprimento da normativa de seguridade.

Abarcaría as actuación máis destacadas realizadas ao longo do exercicio de 2024, que se detallan a continuación:

- **Fases de actuación**

1. Fase previa

A fase previa iníciase coa reunión do Comité Integrado de Prevención de incendios de Galicia (CIPIG) na sede da Dirección Xeral de Defensa do Monte, determinando, posteriormente, as Parroquias de Alta Actividade Incendiaria (PAAI), que afectan aos Concellos asignados á UPA durante a Campaña de Verán 2024:

PROVINCIA	CONCELLO	PAAI
A CORUÑA	BOIRO	CURES (SANTO ANDRÉ)
	PORTO DO SON	BOIRO (SANTA BAIA)
	LOUSAME	TÁLLARA (SAN PEDRO)
OURENSE	MELÓN	QUINS (SANTA MARÍA)
	MACEDA	CASTRO DE ESCUADRO (SANTA BAIA)
	PADRENDA	PADRENDA (SAN CIBRÁN)
PONTEVEDRA	CALDAS DE REIS	SAIAR (SANTO ESTEVO)
	POIO	POIO (SAN XOÁN)

2. Fase crítica (PLADIGA 2024)

Existen en todas as sedes da UPA equipos permanentes de investigación de incendios, coa case exclusiva finalidade de dedicarse a traballar en materia de incendios forestais.

As esixencias de investigación nesta materia veñen marcadas polo Plan reitor que estableceu a Consellería de Medio Rural, a través da Dirección Xeral de Defensa do Monte e que se reflicte no Pladiga 2024.

Chegada a campaña de verán, o período máis virulento de incendios, os esforzos se concentraron nos concellos asignados, e dentro deles, especialmente nas

Parroquias de Especial Vixilancia (PEV), ou lugares con concentración de lumes agregados de superficie, por riba da media; ou Parroquias de Alta Actividade Incendiaria (PAAI), distribuíndose as zonas de actuación policial co resto das Forzas e Corpos de Seguridade do Estado.

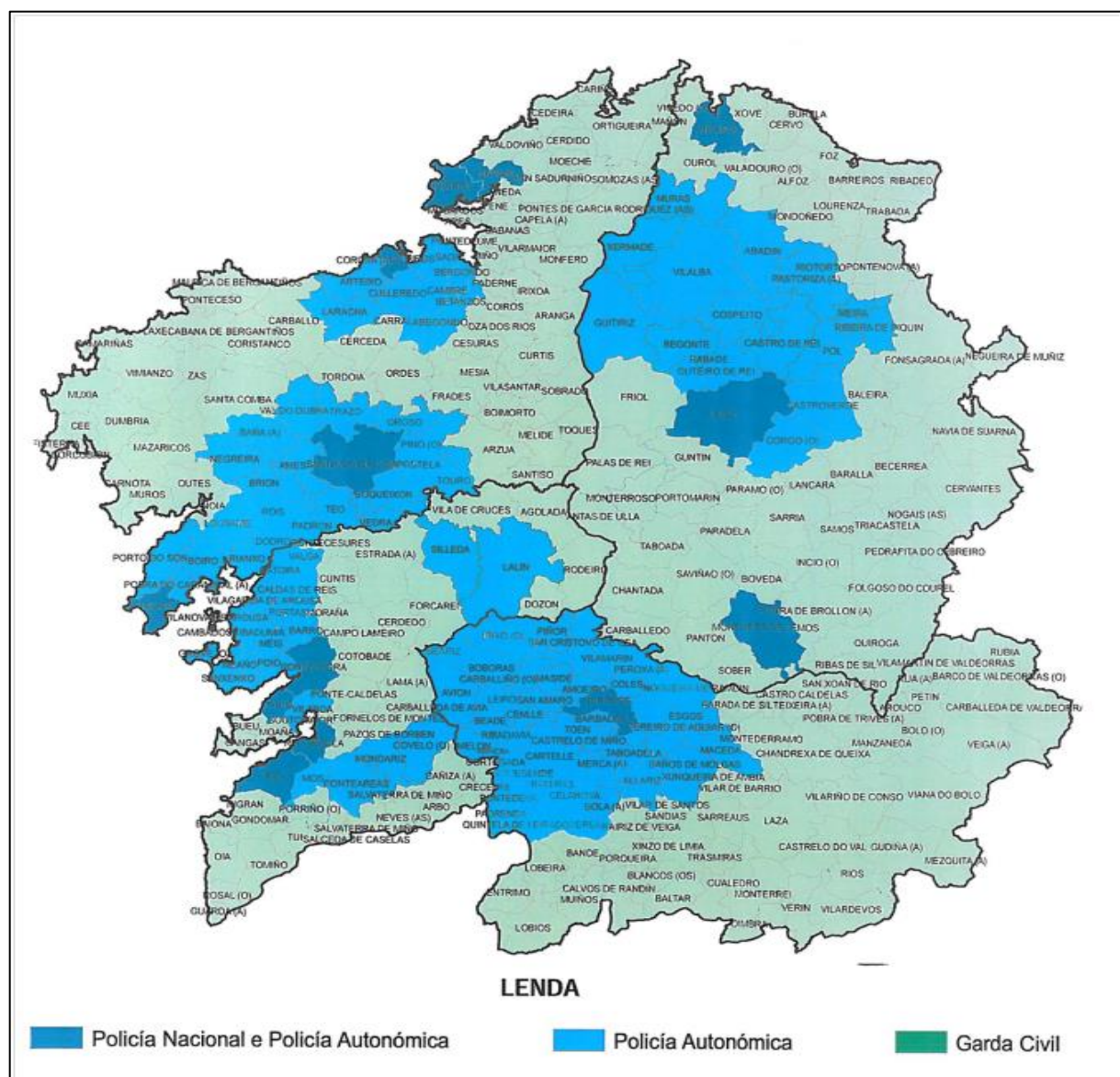
Así pois, para a campaña de verán do presente ano, os concellos asignados a esta Unidade Policial, quedaron como seguido se detalla:

SEDE UPA	CONCELLOS ASIGNADOS A CADA SEDE	TOTAL
SANTIAGO	A Baña, A Pobra do C., Ames, Boiro, Boqueixón, Brión, Dodro, Lalín, Negreira, O Pino, Oroso, Lousame, Padrón, Porto do Son, Rianxo, Silleda, Rois, Teo, Touro, Trazo, Val do Dubra e Vedra.	22
A CORUÑA	A Laracha, Abegondo, Arteixo, Bergondo, Betanzos, Cambre, Carral, Culleredo, Oleiros e Sada.	10
LUGO	Abadín, A Pastoriza, Begonte, Castro de Rei, Castroverde, Cospeito, Guitiriz, Meira, Muras, O Corgo, Outeiro de Rei, Pol, Rábade, Ribeira de Piquín, Riotorto, Vilalba e Xermade.	17
OURENSE	A Merca, A Bola, A Peroxa, Allariz, Amoeiro, Arnoia, Avión, Barbadás, Baños de Molgas, Beade, Beariz, Boborás, Carballeda de Avia, O Carballiño, Cartelle, Castrelo de Miño, Cenlle, Celanova, Coles, Cortegada, Esgos, Gomesende, Leiro, Maceda, Maside, Melón, Nogueira de Ramuín, O Irixo, Paderne de Allariz, Padrenda, Pereiro de Aguiar, Piñor, Pontedeva, Punxín, Quintela de Leirado, Ramirás, Ribadavia, San Amaro, San Cibrao das Viñas, San Cristovo de Cea, Taboadela, Toén, Verea, Vilamarín, Xunqueira de Ambía e Xunqueira de Espadañedo.	46
PONTEVEDRA	A Illa de Arousa, Barro, Cambados, Catoira, Caldas de Reis, Meis, Meaño, O Grove, Poio, Portas, Ribadumia, Sanxenxo, Valga, Vilaboa e Vilanova.	15
VIGO	Mondariz, Mos, O Covelo e Pontearreas.	4
TOTAL CONCELLOS ASIGNADOS Á UPA		114

O resto dos Concellos encoméndanse ao CNP nos que hai Comisaría (capitais de provincia e cidades mais importantes) e á Garda Civil, quedando o reparto da seguinte maneira:

UPA	POLICÍA NACIONAL	GARDA CIVIL
114 (36,3%)	14 (4,5%)	186 (59,2%)

Efectivos policiais durante o PLADIGA

En canto aos efectivos dedicados á investigación/prevenção de incendios no último ano:

PLADIGA 2024 Efectivos policiais	2024
EQUIPO DE INVESTIGACIÓN	25
EQUIPO DE PREVENCIÓN	72
INCREMENTO EFECTIVOS INVESTIGACIÓN CAMPAÑA DE VERÁN	8
INCREMENTO EFECTIVOS PREVENCIÓN CAMPAÑA DE VERÁN	78
REFORZOS SITUACIÓN DE EMERXENCIA	32
TOTAL EFECTIVOS	215

Dentro da UPA, existen en todas as sedes, é dicir, na Xefatura de Santiago de Compostela, nas 4 capitais de provincia e na sede local de Vigo, equipos permanentes de investigación de incendios, coa case exclusiva finalidade de dedicarse a traballar en materia de incendios forestais, nas dúas vertentes máis importantes: a **prevención** e a **investigación** das causas e do esclarecemento da autoría dos lumes producidos.

Ao longo de ano, a actividade nesta materia flutúa, sendo a época máis crítica o período estival, onde é preciso un esforzo e dedicacións especiais. Así pois, durante a maioría do ano, os equipos de incendios traballaron en toda a Comunidade Autónoma.

Prioritariamente, coas actividades de prevención, se pretende lograr unha maior presenza policial disuasoria en áreas conflitivas, co obxectivo de "sensibilizar" á poboación nesta materia.

En consecuencia, os **Grupos de Prevención de incendios** están compostos por funcionarios/as que prestan unha actividade policial de campo complementaria aos Grupos de Investigación, dedicándose basicamente a previr e a disuadir da actividade incendiaria, realizando, entre outras, as seguintes funcións:

- Vixilancia preventiva nas zonas forestais de especial atención encomendadas no PLADIGA.
- Contactos cos cidadáns para a captación de información e datos sobre a existencia de posibles sospeitosos, reincidentes, pirómanos, etc.
- Detectar posibles focos de inicio.
- Alertar e colaborar cos medios de extinción.

- Controlar as autorizacións-comunicacións e as normas para a realización de queimas e queimas controladas. Tamén outras actividades que se desenvolven en zona forestal (talas, construción, cambios de cultivo ou de usos, pastoreo ou caza en zonas queimadas).

- Identificacións selectivas sobre o terreo de cidadáns sospeitosos, chequeo de vehículos e controis semellantes.
- Resposta rápida para presentarse no lugar dos lumes e realizar labores de axuda aos equipos de extinción e auxilio as persoas (cortes de estradas, auxilio de persoas e outros).
- Evacuacións e confinamentos , o igual que os grupos de Investigación; nas situacións de perigo para as persoas.

Estes policía actúan uniformados, en coches radio patrulla rotulados.

Dentro dos **grupos de investigación de incendios** de cada unha das sedes da UPA operan policíaas especializados en investigación en materia de lumes forestais que, entre outras, realizan as seguintes actividades:

- Realización de minuciosas inspeccións oculares, recollida de evidencias e reportaxes fotográficas.
- Identificación e tomas de declaración ás testemuñas presenciais.
- Práctica doutras xestións e obtención de información e probas indiciarias destinadas a complementar a identificación plena da autoría dos lumes.
- Elaboración dos correspondentes atestados e a súa remisión á Autoridade Xudicial.
- Coordinación e contacto permanente cos responsables das Brigadas de Información de Incendios Forestais (BIIF) para o intercambio de información.
- Traslado dos datos de interese recadados ao programa informático da Rede de Información de Incendios (REDIIN) do PLADIGA, etc.

Para estes cometidos, os/as axentes actuarían de paisano, en vehículos camuflados.

Análise de incendios campaña de verán 2024

	NÚMERO DE INCENDIOS POR ZONA DE DESPREGUE 2024			
	UPA	CNP	GC	Total
<i>Xullo</i>	53	9	90	152
<i>Agosto</i>	134	35	185	354
<i>Setembro</i>	98	21	123	242
<i>Outubro</i>	-	-	1	1
Totais	285	65	399	749
%	38,05	8,68	53,27	100%

Número de incendios por zonas asignadas aos Corpos e Forzas de Seguridade en Galicia.

INCENDIOS CAMPAÑA PLADIGA	
UNIDADE POLICIAL	2024
UPA	285
CNP	65
Garda Civil	399
Total Galicia	749

Estatística global incendios 2024.

CADRO ESTATÍSTICO	2024
NÚMERO DE INCENDIOS*	755
DETIDOS /INVESTIGADOS UPA	15
INCENDIOS ESCLARECIDOS UPA	61
DENUNCIAS INFRACCIÓNNS ADMINISTRATIVAS UPA	1102

*Datos obtidos a partir da consulta na aplicación RedInn para toda Galicia.

Tendo en conta que o persoal desta Unidade vén diminuindo considerablemente nos últimos anos, non cabe dúbida que a instauración dos servizos extraordinarios remunerados durante os venres, fins de semana e festivos nesta última campaña de verán, así como, nos incendios nos que se declarou o NIVEL 2, por haber perigo para as persoas e os seus bens (chegando incluso a ter que desalojar vivendas, establecementos de hostalaría, cámpings, etc.), contribuíu a que estes resultados foran amortecidos, tendo o persoal da Upa que facer un esforzo titánico, dado o elevado número de horas investidas.

Comparativo por corpos do total de persoas detidas ou investigadas de Galicia

DETIDOS/INVESTIGADOS 2024		
Porcentaxe	U P A	Outros CORPOS
	15	28
	34,88%	65,12%

Análise das causas orixinarias dos lumes.

CAUSAS ORIXINARIAS DOS LUMES 2024		
	Nº LUMES	%
Intencionado	710	64,9%
Neglixencia	99	9,05%
Natural	23	2,10%
Outros	262	23,95%
TOTAL	1094	100%

En canto aos **incendios intencionados**, existen innumerables motivacións, sendo as principais as seguintes: relacionadas con piromanía, alcoholismo, cambios de uso do solo, cambios de cultivo, limpeza do monte para caza, escorrentar animais que causan danos nos cultivos, para delimitación de fincas, relacionadas con procesos de concentración parcelaria, de expropiacións para vías de comunicacións, repartición de herdanzas, liortas entre veciños e familiares, vinganzas, forzar postos de traballo na actividade de extinción, protestar polas limitacións e restricións de actividades dos espazos naturais, etcétera.

O apartado de **Neglixencias** engloba causas coma escapes de queimas de restos agrícolas e forestais, queimas para rexeneración de pastos, traballos con maquinaria agrícola, traballos con soldadura ou outra maquinaria en construción ou mantemento de vías de comunicación, fogos pirotécnicos en festas, traballos de apicultura, barbacoas e lumes para cociñar, queimas en vertedoiros, etc.

A principal **causa natural** orixe de lumes forestais é a caída de raios no monte en tormentas secas no verán.

No apartado de **Outras causas** englobanse incendios debidos a reproducións de outros xa extinguidos, causados por liñas eléctricas, por trens, por causas descoñecidas ou outras sen especificar.

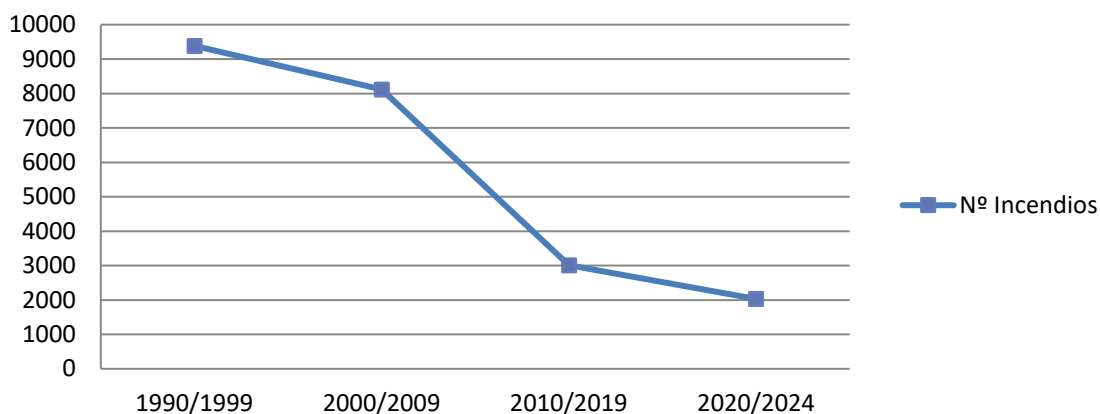
Comparativa detidos/investigados coa causa

2024	CAUSA	Nº	PORCENTAXE
	INTENCIONADOS	3	20%
	NEGLIXENCIA	12	80%
	TOTAL	15	

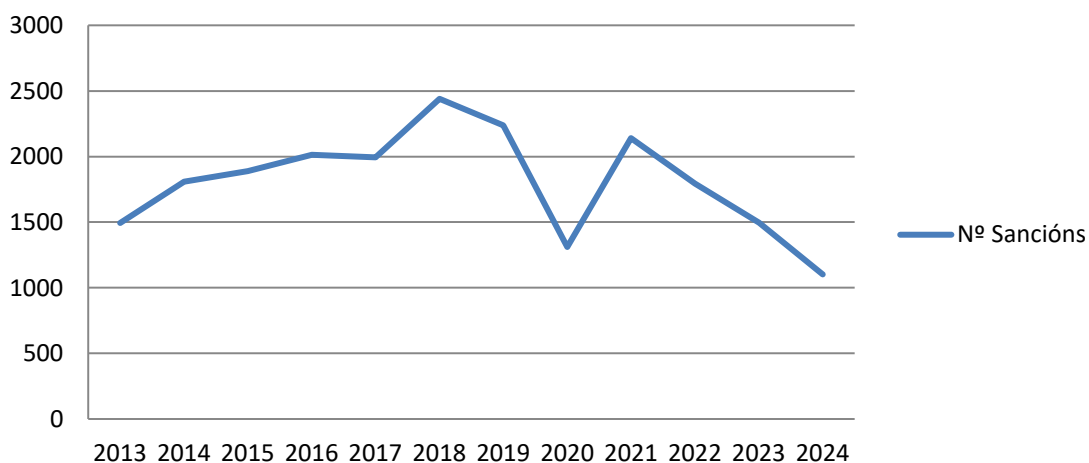
Detidos/imputados por idades e sexo

		14-29	30-64	>65	TOTAL
HOMES	2024	-	7	4	11
MULLERES	2024	-	-	3	3
TOTAIS	2024	-	7	7	15 (1 persoa xurídica)

Nº Incendios

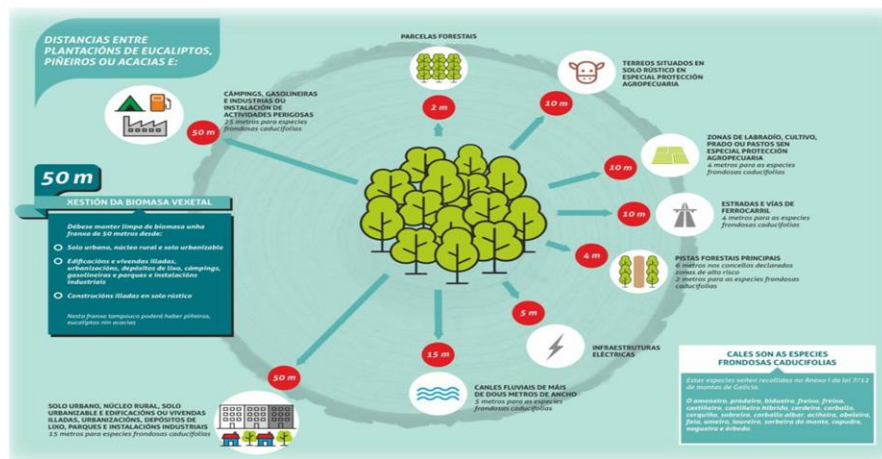
Nº Sancións

*Constátase que o descenso do número de lumes acaecidos é inversamente proporcional ao incremento da inspeccións/sancións administrativas (exceptuando o período da pandemia).

Á vista dos anteriores datos, podemos inferir que a actividade despregada por esta Unidade, tanto no que se refire á prevención proactiva, como a investigación, seguramente está colaborando dunha maneira moi importante na redución do número dos lumes producidos, (salvo repuntes puntuais) dada a tendencia a baixa progresiva que se observa nas medias do número de incendios rexistrados nas

derradeiras décadas. Tamén, sen dubida algunha, inflúe nesta redución o esforzo despregado pola UPA nas labores de información ao cidadán durante os últimos 20 anos sobre os requisitos para realizar as queimas forestais para que non se produzan escapes, a forma de levar a cabo as plantacións forestais, franxas de seguridade e outras actividades no ámbito do rural, primando as tarefas informativas sobre as punitivas.

Perfil dos detidos/investigados ano 2024

O perfil dos detidos/investigados por incendio forestal, indican que a orixe da maioría dos lumes segue a ser a imprudencia/neglixencia: **12**, mentres que os dolosos/intencionados só se considerarían: **3**.

Así pois, dentro dos dolosos ou intencionados incluíríamos aos realizados voluntariamente para “limpar” a maleza e restos agrícolas ou, en algún caso, “queimar porque si”, mediante a aplicación directa de lume, sen importar as consecuencias.

Polo que se refire aos imprudentes/neglixentes, a principal causa segue a ser os escapes de queimas 7, limpeza de fincas 1; utilización de diversa maquinaria agrícola, 1; lanzamento de artefactos pirotécnicos 1 e outras causas 2.

En materia de investigación de incendios, polo que respecta ao resto de Forzas e Corpos de Seguridade do Estado actuantes nesta Comunidade Autónoma (CNP, Garda Civil, UME...) se realizaron un total de 28 detidos/imputados, o que sumado aos realizados pola UPA (15) fai un total de 43.

Outras actividades da UPA relacionadas cos incendios forestais 2024

Se considera que as actividades realizadas polos Policías asignados aos Grupos de Investigación/Prevención da UPA, ademais do número de detidos/imputados efectuados, poden ter unha gran influencia na curva descendente no número de incendios en Galicia, que se veñen producindo nos últimos 25 anos.

Dentro das denuncias por infraccións administrativas están incluídas:

- ***Queimas irregulares realizadas por particulares*** que deberían ser comunicadas/autorizadas pola Administración. Trataríase de detectar queimas sen as preceptivas comunicacións/permisos, abandonalas sen extinguir totalmente sen dispoñer dos medios adecuados para a súa extinción, queimar, a pesares das comunicacións pertinentes, en condicións meteorolóxicas adversas,...etc. No cómputo anual constátase un descenso no número de denuncias policiais tramitadas para a incoación de expedientes administrativos, dato este que podería indicar unha maior observancia no cumprimento da normativa legal, como consecuencia da labor continuada das patrullas.

- ***Cambios de usos e cultivos:*** Neste eido, incluíríanse inspeccións realizadas en zonas anteriormente ardidadas, para impedir que, sen os preceptivos permisos, se faga aproveitamento (forestal, urbanístico, agropecuario...) do solo queimado.

• **Pastoreo:** De igual xeito, o pastoreo en áreas ardidadas é unha práctica moi corrente, sobre todo nas zonas con “lumes de montaña”, onde se queima o monte baixo, para a rexeneración de pastos. En consecuencia, faise un seguimento do pastoreo en zonas queimadas, para evitar, na medida do posible, que se continúe realizando este tipo de malas praxes.

• **Franxas de seguridade:** Este é outro tipo de actividades preventivas que se veñen realizado, consistente en vixiar o cumprimento da normativa en canto ás franxas de seguridade. Trátase de crear espazos libres de vexetación, a modo de devasas, destinados a impedir a progresión das lapas e que, legalmente, deben respectarse arredor de zonas sensibles, como gasolineiras, urbanizacións e vivendas do rural, servidumes dos tendidos eléctricos, vías de comunicación, traxectos ferroviarios, etcétera.

Por último, como vén sucedendo en campañas anteriores, é de destacar, en xeral, a gran colaboración que seguen prestando os distintos compoñentes dos equipos/brigadas de extinción de incendios da Xunta de Galicia, en todas as actividades policiais relacionadas coa prevención e investigación de incendios.

Tamén, como dato a salientar, cabe citar a sensible mellora nos tempos de resposta dada polos medios de extinción que impediron, en moitos dos casos, que progresaran incendios, evitándose danos contra á poboación e vivendas ou que se queimaran superficies sensiblemente maiores.

Así pois, á vista dos datos expostos, poderíamos concluír que a labor inspectora/preventiva policial sobre as actividades ilícitas realizadas por particulares neste eido, que provocan unha porcentaxe altísima de incendios forestais, supuxo un maior cumprimento da normativa vixente en materia de incendios, o que redunda, necesariamente, nunha tendencia descendente (salvo repuntes puntuais) do número de lumes ocorridos.

7.3.2. Outras actividades en defensa do medio ambiente

7.3.2.1 Colaboracións da UPA coa Consellería do Medio Rural

A UPA ven desenvolvendo unha activa colaboración cos distintos departamentos da **Consellería do Medio Rural**, que se ten acentuado nos últimos tempos.

Con independencia das labores que o persoal da UPA presta na prevención e investigación de incendios forestais, ou tamén na loita contra o furtivismo e marisqueo ilegal, que son sen dúbida aquelas máis coñecidas, tamén cómpre

salientar neste eido as actuacións en materia de sanidade e benestar animal, o control de residuos SANDACH (subprodutos animais non destinados ao consumo humano); a inspección e control de establecementos expendedores de produtos fitosanitarios; e tamén, neste caso as actividades relacionadas coa praga do nematodo do piñeiro, campaña da praga da pataca e control da gripe aviar.

1.- Área de sanidade e benestar animal.

Esta área comprende unha serie de actividades de inspección e control da sanidade e benestar dos animais nos transportes (internacionais, estatais e autonómicos). Estes desprazamentos, normalmente entre explotacións ou ata os matadoiros e feiras, teñen que facerse cumprindo a normativa destinada a garantir as óptimas condicións tanto físicas como sanitarias do gando.

Tamén se supervisan e inspeccionan feiras e mercados de gando, moi abundantes e concorridos ao longo da xeografía galega. Inclúen apoios puntuais ás actuacións do persoal técnico dos servizos veterinarios oficiais (SVO), no desenvolvemento das súas tarefas nestes recintos, nos que se relacionan con tratantes ou feirantes, que ás veces non están de acordo coas obrigadas intervencións dos veterinarios.

A actuación da policía nestes casos pretende ter un carácter preventivo e informativo, pero tamén de control e inspección, ao marxe dos controis oficiais dos propios servizos veterinarios, permitindo que as actividades comerciais e de intercambio se desenvolvan dentro do marco normativo previsto.

Inspeccións	Denuncias	Detidos
2024	2024	2024
356	70	2

2.- Control de residuos SANDACH.

Trátase de regular a xestión dos subprodutos animais dende o momento en que se xeran ata o seu uso final, valorización ou destrución, que tamén está regulada, para garantir que durante esta non aparezan riscos para a saúde humana, a sanidade animal ou para o medio natural, e especialmente para garantir a seguridade da cadea alimentaria.

Neste apartado inclúense todas as actividades de inspección e control por parte do persoal da unidade, de contedores destinados a transportar subprodutos animais

non destinados ao consumo humano (osos, picos, plumas, pelos, sangue...etc.), que na súa maioría son subprodutos procedentes da industria alimentaria que van destinados a outras empresas do sector alimentario (fabricantes de pensos para cans, por exemplo), ou tamén para ser entregados a xestores autorizados para a súa destrución.

Inspeccións	Denuncias
2024	2024
4	1

3.- Control de produtos fitosanitarios e establecementos de venda.

Os **produtos fitosanitarios** son medios imprescindibles para a produción agrícola, tanto para os sistemas convencionais de agricultura, coma para a agricultura integrada ou a ecolóxica.

Seguindo as instrucións da Consellería, a Policía Adscrita efectúa un control sobre a **venda e uso destes produtos**, fundamentalmente de alta toxicidade, así como o destino final dos envases baleiros que contivesen praguicidas clasificados nas categorías como nocivos, tóxicos e moi tóxicos.

Tamén se fiscaliza a **axeitada aplicación** deste tipo de produtos, xa que poden resultar perigosos para a saúde das persoas que os utilizan: precisan unha formación profesional. Tamén a utilización incorrecta que pode ter incidencia para á saúde pública.

A relación de actuacións policiais nesta materia, desenvolvidas ao longo deste ano, figura no seguinte cadro:

Inspeccións	Denuncias
2024	2024
1	-

4.- Colaboracións en materia de incendios forestais.

Noutro eido, unha das maiores colaboracións coa consellería do Medio Rural reflíctese na materia da loita contra os incendios forestais, que, debido a súa transcendencia, merece un informe anual aparte que se remite á mesma Consellería. Como datos máis relevantes nesta materia achéganse os relativos ás inspeccións, denuncias e número de detidos/investigados.

Inspeccións	Denuncias	Detidos/ Investigados
2024	2024	2024
6.998	1.102	15

5.- Outros datos.

Así mesmo salientar tamén se fixeron inspeccións no pasado exercicio do 2024 en materia de:

	Inspeccións	Denuncias
	2024	2024
Transporte perecedoiros	20	4
Uva	75	-

6.- Cadro xenérico colaboración coa Consellería do Medio Rural, incluído incendios.

ACTIVIDADE	2024
Inspeccións	7.454
Detidos/Investigados	17
Denuncias	1.177

7.- Conclusións

Ao longo destes últimos anos se ten incrementado a colaboración que a UPA presta aos distintos departamentos da Consellería do Medio Rural, do mesmo xeito que o ven facendo asemade con outras Consellerías e departamentos do Goberno da Xunta de Galicia que llelo demandan, en calquera dos ámbitos de actuación suxeitos ao control ou disciplina da Comunidade Autónoma.

No caso concreto desta Consellería de Medio Rural, a prevención e investigación dos incendios forestais, que é con total seguridade na que o persoal da UPA ven traballando con máis efectivos e con grande eficacia, especialmente nestes últimos anos; os datos comparativos ofrecidos en cada área de actividade son suficientemente explícitos e amosan que a colaboración da Unidade de Policía Adscrita con esta Consellería, acada unhas cotas moi altas de participación.

7.3.2.2 Colaboracións da UPA coa Consellería do Mar

A Unidade da PN Adscrita á Xunta de Galicia, ao longo destes derradeiros anos vén colaborando con esta Consellería en actividades de **control, inspección e da realización de dispositivos** específicos para garantir a normalidade do traballo do sector marisqueiro.

Trátase de impedir as actuacións dos furtivos, tanto na actividade extractiva, como na venda, transporte e distribución, sen as debidas garantías sanitarias, é dicir, fóra da normativa que regula esta importante actividade económica, practicada de forma ilegal e reiterada por persoas que, amparándose nunha situación de insolvencia, arrasan as concesións marisqueiras, causando un prexuízo grave aos profesionais que as explotan legalmente, utilizando, ás veces, incluso a violencia.

Esta colaboración na loita contra o furtivismo e marisqueo ilegal realízase basicamente a través da Xefatura da Unidade Adscrita de Santiago de Compostela-ERPOL (Equipo de Resposta Policial + o persoal de Gardacostas) e tamén polos equipos de Investigación das distintas sedes das **UPAS litorais de Galicia**: é dicir Lugo, a Coruña e Pontevedra (máis a Local de Vigo). Esta actividade vense intensificando dende o ano 2010, acadando unha notable eficacia e uns resultados satisfactorios.

Cabe destacar que a este Grupo estánselle a encomendar funcións diferentes as que nun primeiro momento tiña encomendadas coma consecuencia da carestía de funcionarios que ten a Unidade, producindo que non se poidan cumprir

todos os obxectivos marcados e facéndose plausible a merma no servizo da loita contra o furtivismo.

Tamén se inclúen neste eido, as actividades policiais relacionadas con **Pesca Marítima**: como no control documental de pescadores a pé ou a flote, con botellas ou a pulmón, talle/cantidade/peso/número das capturas, control das vedas, artes ilegais, etc.

É absolutamente necesario salientar a reforma do artigo **335 do Código Penal** realizada no ano 2015, para tipificar como ilícito penal as actuacións de furtivismo que causaban grave dano na sostibilidade dos recursos nas zonas de concesión ou autorización marisqueira ou acuícola, que ata a data unicamente eran perseguibles por vía administrativa.

Datos estatísticos da loita contra o furtivismo, o marisqueo ilegal e a pesca marítima ilegal.

Polo que respecta aos resultados estatísticos acadados **polos equipos de investigacións** das UPAS das áreas litorais e de Santiago-ERPOL, arrojan os seguintes resultados:

ANO 2024	
Dispositivos furtivismo	797
Dispositivos en estradas (Erpol)	11
Total dispositivos	808
Vehículos rexistrados	130
Inspeccións	711
Denuncias	227
Detidos	24

* Dos **459** dispositivos realizados polo Grupo ERPOL, **22** foron en colaboración con Gardacostas.

Servizos relevantes realizados polo grupo ERPOL en Colaboración ca Subdirección Xeral de Gardacostas relacionados co Furtivismo:

Operación "Capilla"

Operativo conxunto coa Sección de Consumo, Medio Ambiente e Dopaxe da CGPJ, Servicio de Gardacostas de Galicia e Policía Marítima de Portugal.

Por parte deste Grupo tense coñecemento da existencia dunha organización criminal internacional dedicada principalmente a actividade de extracción ilegal de marisco na ría de Ferrol por parte dun grupo de individuos que de forma concertada cun comprador extraen molusco de maneira fraudulenta o cal tras un proceso de branqueamento referido a súa orixe/trazabilidade acabaría sendo introducido no mercado legal, sendo alleo o consumidor final do grave risco para a saúde.

Froito das pescudas realizadas descóbrese que unha das persoas Investigadas e propietario de varias Depuradoras legais cas cales daría unha cobertura legal ao marisco recollido ilicitamente, sendo esta persoa copropietaria dun parque de cultivo de ameixa na localidade Portuguesa de Aveiro xunto con cidadáns lusos.

Dende este parque de cultivo radicado en Portugal impórtanse grandes cantidades de ameixa, non correspondéndose cas capacidades produtivas do mesmo, conseguindo demostrar ó final da Investigación a existencia dunha trama ilegal de persoas que recolocaban marisco ilícito en areas lusos para tras introduci-lo no parque de cultivo, saír con aparencia legal cara España.

Da investigación deuse conta ao Xulgado de Instrución N° 2 de Ferrol, o cal instruíu a Dilixencias oportunas.

Esta operación foi desarticulada dando como resultado:

- 6 Entradas e Rexistro. 5 en España e 1 en Portugal.
- Incautación de máis dunha tonelada de marisco en mal estado e de ilícita procedencia.
- Incautación de 79.000 euros en efectivo.

- Incautación dunha arma de fogo.
- 14 persoas Investigadas/Detidas por presuntos delitos de pertenza a Organización Criminal, contra a saúde pública, contra a flora e a fauna e falsidade documental.
- Orde Europea de Investigación:

Por Orde do Fiscal Xefe de Cooperación Internacional procédese a realizar unha Inspección conxunta co Servizo de Inspección Veterinaria de Gardacostas de Galicia nunha Depuradora de Marisco na localidade de Cambados. Do resultado da Inspección deuse conta ao Órgano requirente.

- Incautación de Marisco:

Tras ser comisionados por outra Administración este Grupo procede a Incautar case 200 quilos de marisco a un vehículo o cal era propiedade dunha empresa de venta de alimentos relacionados co mar, que transitaba carecendo de calquera autorización para transportar o marisco.

Colaboración con Greco-Galicia:

Dispositivo de vixilancia a requirimento do Greco a unha persoa a cal fora obxecto de Investigación por parte deste Grupo ao estar inmersa en presuntos delitos de Furtivismo.

Na Investigación do Greco esta persoa estaba encartada por presuntos delitos de tráfico de drogas.

O resultado da Investigación foi transferido o Grupo solicitante.

Grupo Operativo Actividades Subacuáticas, (GOAS):

Equipo formado por 5 Policías e 1 Inspector, os cales se dedican a realizar operativos principalmente orientados á loita contra o Furtivismo a Prevención e Protección dos Recursos Mariños, debido ás numerosas solicitudes de colaboración recibidas por parte doutras unidades Policiais de distintas localidades do noso territorio e da Dirección Xeral de Patrimonio, as funcións que tiñan fóronse ampliando.

Caben destacar as principais actuacións deste Equipo:

I- Exercicio MARSEC 2024:

A requirimento de Policía Nacional participábase conxuntamente coa Armada e Salvamento Marítimo nun Simulacro de asalto con reféns a un Cruceiro o cal navegaba próximo a Galicia.

II- Inspección de Patrimonio Arqueolóxico somerxido

A requirimento de da Subdirección de Patrimonio realízanse varias inmersións subacuáticas para verificar si o pecio do galeón "Giacomo de galizia" afundido no século XVI na bocana do porto de Ribadeo fora afectado polo varamento dun mercante.

III- Colaboración coa Unidade de Mergullo da Armada e con Patrimonio da Xunta de Galicia:

Procedeuse a realizar varias Inmersións na costa do Concello de Corcubión ata localizar 2 cañóns do século XVI con gran valor Histórico.

IV- Colaboración co Grupo de Policía Xudicial na busca de persoa desaparecida no río Ulla.

A requirimento da Comisaría da Policía Nacional de Santiago para a localización dunha persoa que se puidera haber precipitado dende a ponte de Gundián en Vedra, realízanse varias inmersións ao longo destes últimos meses na procura da persoa sendo o resultado ata o de agora infrutuoso.

V- Localización de Arma de Fogo río Ulla (Vedra):

A requirimento da Comisaría da Policía Nacional de Santiago para a localización dunha persoa que se puidera haber precipitado dende a ponte de Gundián en Vedra, nunha das inmersións localízase un revolver, o cal é entregado ao Grupo de Policía Xudicial da Comisaría de P.N.

VI- Prácticas co GES-Padrón:

Realización de distintos exercicios con este grupo de emerxencias para formación conxunta dos seus membros.

VII- Distintas Colaboracións co Servicio de Gardacostas de Galicia:

Na Inspección de distintos pantaláns para a localización de fondeos ilegais de marisco.

VIII- Comisión a Comunidade Autónoma de Valencia polo desastre provocado pola Dina no mes de Novembro.

Este Equipo é comisionado para que se desprace con outros servicios de emerxencia da Xunta de Galicia, ata Valencia para colaborar nas tarefas de busca e rescate de persoas desaparecidas polo desastre.

Realízanse operativos acuáticos de busca nas localidades de-Valencia, Catarroja, Paiporta, Ribarroja, Quart de Poblet, Torrent, El Perelló e na Albufera de Valencia.

Colabórase nestes dispositivos coa Garda Civil, Bombeiros e UME.

As datas da Comisión foron do 3 ao 13 de novembro.

Conclusións.

Ao longo destes últimos anos se ten incrementado a colaboración entre a UPA e a Consellería do Mar, do mesmo xeito que o vén facendo asemade con outras Consellerías e departamentos do Goberno da Xunta de Galicia que o demandan, en calquera dos ámbitos de actuación suxeitos ao control ou disciplina da Comunidade Autónoma.

Cabe destacar tamén a gran demanda que está a afrontar o Grupo Operativo de Actividades Subacuáticas desta Unidade, por parte de Unidades Especializadas da Policía Nacional para participar con eles en Operativos a desenrolar en ambientes acuáticos.

7.3.2.3 COLABORACIÓNS DA UPA COA CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E CAMBIO CLIMÁTICO.

Cinguíndonos ás colaboracións desta unidade coa **Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático**, obxecto do presente informe, habería que destacar, entre outras, as actuacións en control de **Produtores e Xestores de Residuos Sólidos**, de **Vertidos Líquidos**, localización e erradicación de **Vertedoiros Ilegais**, inspección e control de **Puntos Limpos e Desguaces**, transporte e reciclado de **Aceites Vexetais, Caza e Pesca, Urbanismo...**etc.

1.- Produtores de Residuos.

Neste apartado se inclúen un conxunto de actividades encamiñadas a inspeccionar calquera tipo de **industria** que poida producir residuos sólidos ou líquidos de tipo estándar, non NRBQ (nucleares, radioactivos, biolóxicos ou químicos) que necesariamente teñan que ser reciclados a través de xestor/es autorizados e así impedir que poidan ser eliminados/destruídos sen control e, como resultado, poidan

alterar ou contaminar seriamente as condicións de calquera hábitat humano, animal ou natural. Por un lado, trataríase de impedir os vertidos incontrolados e, por último, velar polo cumprimento da normativa nesta materia, tanto a que obriga aos produtores de residuos (pequenos e grandes produtores), como aos distintos xestores.

Poderíamos agrupar as actividades desenvolvidas, nos seguintes categorías ou apartados:

-RESIDUOS DE CONSTRUCCIÓN E DEMOLICIÓN. INERTES: RCD

Nas obras de construción úsanse e xéranse unha serie de residuos sólidos e líquidos (vg. cascallos de pedra, ladrillos e cemento, PVC, fibrocemento, asbestos, uralitas, pinturas, ferralla, asfaltos, etc). En consecuencia, as obras en construción han de dispoñer necesariamente dun **plan** previo pormenorizado da produción e eliminación dos residuos. Este material sobrante, sería entregado a **xestores** do ramo autorizados que se farían cargo do reciclado dos mesmos. Así pois a actividade policial se centraría en inspeccionar, controlar e supervisar este tipo de actividades. É unha tarefa recente iniciada, en concreto no ano 2011 e, incluíría o control, tanto de **produtores** deste tipo de residuos, basicamente na construción e en obras públicas, como dos **xestores** autorizados para tratar este tipo de residuos.

RESIDUOS DOMÉSTICOS OU DOMICILIARIOS: Rd's.

A actividade policial estaría centrada na supervisión da adecuada recollida selectiva de **residuos domésticos** (inclúe os residuos basicamente orgánicos) dos

contedores (bolsas e colectores clasificadores: amarelos, verdes e azuis) nos centros urbanos e o seu correcto traslado ata as plantas de xestores autorizados e os puntos limpos.

Aínda que non se inclúen no apartado de RSU, hai que destacar o seguimento que se fai dos puntos de acopio de **plásticos agrícolas**, dependentes dos concellos. Así pois, dunha maneira periódica, as patrullas de medio ambiente visitan estes lugares espallados por toda a xeografía galega, para comprobar que se cumpre a normativa en canto aos prazos de recollida e a natureza dos residuos almacenados (moi correntemente se utilizan estes puntos de acopio, como vertedoiros ilegais de outros materiais).

- PNEUMÁTICOS FORA DE USO: NFU

Nesta actividade se inclúen as xestións encamiñadas a comprobar que as rodas de turismos (non outros vehículos) terminan a súa vida útil nos xestores autorizados (**sistemas integrados de xestión: SIX**).

Como segundo obxectivo, se trataría de impedir posibles defraudacións no pago da **ECOTAXA**. Tamén se prestaría especial atención ás posibles importacións

fraudulentas de pneumáticos de ocasión do estranxeiro, sobre todo de Portugal, país que ven sendo utilizado como base de operacións preferente neste sector.

-VEHÍCULOS FÓRA DE VIDA ÚTIL: VFVU

Neste eido se trataría de evitar o impacto ambiental negativo que supón o abandono de vehículos en zona forestal ou en zonas nas que se transforme nun elemento contaminante ou nun risco engadido para o inicio ou propagacións dos incendios.

-XESTIÓN DE LODOS

Baixo este epígrafe se englobarían os lodos precedentes da industria agroalimentaria (lácteas, cervexeiras, conserveiras, etc) non inclúe lodos industriais, e os xerados nas **Estacións Depuradoras de Augas Residuais: EDARES**.

Este tipo de lodos, unha vez reciclados, se empregan basicamente para compostaxe, elaboración de solos artificiais ou fertilizantes agrícolas. Así pois, sería necesario fiscalizar a trazabilidade destes residuos dende o produtor, durante o transporte polo xestor, ata que, rematado o proceso, se verten en terreos ou parcelas previamente autorizadas con fines agrícolas/fertilizantes.

-PRODUTORES/XESTORES DE RESIDUOS (Talleres mecánicos, pequenas industrias...)

Neste apartado se incluírían todas aquelas xestións encamiñadas a inspeccionar e controlar os talleres de reparación de automoción principalmente, e outras pequenas industrias ou outros establecementos produtores de residuos contaminantes (aceites, plásticos, fías, baterías, pneumáticos, etc) para que se cumpra a normativa de almacenado e entrega destes restos aos xestores regulamentariamente autorizados. Para este obxectivo inspecciónanse os libros oficiais de entrega de residuos, supervísase o lugar provisional de almacenamento e os cumprimentos nos prazos de entrega.

-DESGUACES

De igual xeito que no apartado anterior, a instancias e previa comisión da Consellería do Medio Ambiente e Cambio Climático continuouse coa inspección de establecementos adicados a "desguaces de turismos". O "modus operandi" dos actúantes tamén

é similar, é dicir, realizar unha inspección das instalacións, cumprimentar un checklist, realizar unha reportaxe fotográfica e remitir o actuado á Consellería telematicamente.

-CONTROL DE ACEITES VEXETAIS USADOS

Este subprograma consiste na realización de inspeccións en centros de restauración de Galicia (restaurantes, centros da Terceira Idade; comedores colectivos; comedores en centros educativos, etcétera) para obter información sobre o destino dado aos residuos de aceites vexetais empregados. Estes necesariamente teñen que valorizarse a través empresas autorizadas para a recollida destes residuos, a cambio do preceptivo albará de entrega.

Complementariamente compróbase, se estas empresas que recollen os residuos de aceites vexetais, dispoñen das preceptivas autorizacións por parte da Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental (poden ser so transportistas, outros xestores de almacenamento e/ou xestores de valorización).

RESUMO ESTATÍSTICO.

	Inspeccións	Denuncias
	2024	2024
Rcd's/Inertes/ Perigosos	158	95
Rd's/ Rsu/ Vehic. abandonados	1050	851

Nfu's	17	14
Lodos	9	-
Produtores/ Xestores	57	32
Plásticos Agrícolas	3	-
Desguaces	13	36
SD/OUTROS	56	27
TOTAL	1.363	1.055

2.- Vertidos líquidos

Inclúense neste campo as actividades para inspección e control de vertidos, como substancias líquidas prohibidas ás augas marítimas e continentais (contaminación de augas da liña de costa, lagoas, embalses, augas subterráneas...). Esta actividade implica a recollida de mostras e o seu traslado aos laboratorios da Xunta de Galicia para o preceptivo análise.

Tamén importantes son outras actuacións puntuais que se veñen facendo noutros ámbitos, como no control de substancias líquidas contaminantes, como residuais de redes (sumidoiros), urbanas e polígonos industriais, puríns, xurros ou esterco de explotacións gandeiras e agrícolas, residuos líquidos da industria alimentaria e outros.

	Inspeccións	Denuncias
	2024	2024
Hidráulicos	67	20
Marítimos	9	6
Xurros/Solos/Outros	70	24
TOTAL	146	50

3.- Vertedoiros ilegais

Baixo este epígrafe, se agrupan una serie de actividades de inspección e localización de **vertedoiros ilegais**, é dicir, puntos de verteduras incontroladas (**PIV**) de residuos sólidos, en toda a comunidade Autónoma, sobre todo en zona periurbana e forestal. Esta actividade de localización de residuos foi un obxectivo dende sempre en materia de medio ambiente, pero na actualidade se lle deu un novo pulo, para tratar de realizar un censo actualizado da existencia destes puntos, co propósito de tratar de erradicalos e recuperar o equilibrio medioambiental

En total se localizaron/inspeccionaron **583** puntos de vertido de residuos incontrolados, denunciándose **286** deles. A gran maioría conteñen residuos mesturados, se ben, tratamos de agrupalos segundo os residuos predominantes:

RCD, RSU, NFU e outros tal como se reflicte no esquema das actuacións máis destacadas que segue:

	Inspeccións	Denuncias
	2024	2024
RCD's	282	125
Rd's RSu	134	108
NFU's	52	14
Outros materiais depositados	115	39
TOTAL	583	286

4.- Outras actividades complementarias (talas, recheos, minas/ canteiras...)

Préstase unha especial atención ás **talas** incontroladas de especies arbóreas, inspeccionando que esta actividade estea dotada dos correspondentes permisos administrativos. Tamén se vixían as zonas de Rede Natura, as especies protexidas, a flora dos dominios fluviais... etc. Tamén se presta especial atención aos **movementos de terras e recheos**, que han de estar autorizados para impedir impactos ambientais negativos. De igual maneira se fiscaliza a produción de **residuos en minas e canteiras**, nunha dobre vertente: os relativos aos residuos propios da minería e os residuos procedentes da utilización da maquinaria industrial.

	Inspeccións	Denuncias
	2024	2024
Canteiras/Minas	8	1
Incidencias Ambientais	244	25
Recheos	20	8
Talas	97	27
Outros	2.411	43
TOTAIS	2.780	104

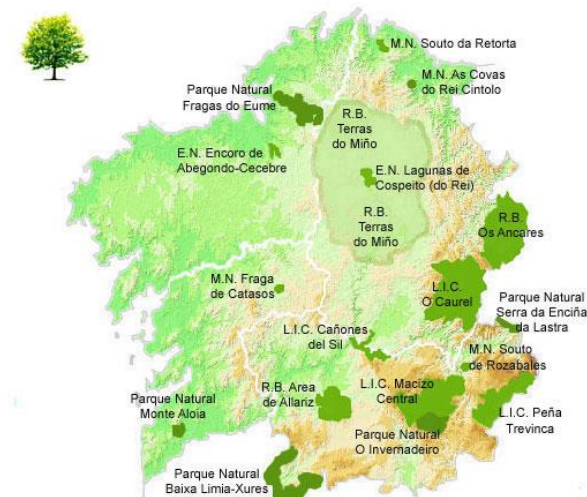
5.- Caza e pesca

Esta actividade se centra no control e inspección da actividade cinexética: cumprimento da normativa en materia de caza e pesca, inspección dos Tecores e a supervisión doutras actividades como ganchos, batidas, etcétera. Esta é unha actividade desenvolvida ao longo de todo ano e, cunha especial dedicación nas campañas propiamente ditas.

	Inspeccións	Denuncias
	2024	2024
Caza	726	225
Pesca Fluvial	664	21
TOTAIS	1.390	246

6.-Zonas protexidas medioambientalmente

É de sinalar que, por parte da Unidade, a maiores fixéronse **60** inspeccións das zonas protexidas medioambientalmente: **LIC**.

	Inspeccións	Denuncias
	2024	2024
Actividade	60	-

7.-Cadro estatístico xeral

Inspeccións	Denuncias
2024	2024
6.761	1.768

Por último salientar que seguindo a colaboración que de forma permanente se mantén coa Consellería do Medio Ambiente e Cambio Climático, esta Unidade da Policía Adscrita á Xunta, continuará coas actividades que se veñen desenrolando de

inspección e control das materias ás que fai referencia o presente informe ou con outras que no futuro se nos demanden.

7.4.- FESTA TAURINA DA PEREGRINA 2024

Como en anos anteriores, a Unidade, por nomeamento da Consellería de Presidencia, Xustiza e Deportes, foi a encargada de presidir a feira taurina de Pontevedra; **"Festas da Peregrina"**, todo iso en virtude do vixente regulamento de espectáculos taurinos., sendo o presidente da mesma o Xefe Provincial de Pontevedra, Inspector Xefe D. Diego González Vicente

Dita normativa regula a organización e desenvolvemento dos espectáculos taurinos e das actividades relacionadas con estes, en garantía dos dereitos e intereses do público e de cantos interveñen naqueles, de conformidade co previsto na disposición final segunda da Lei 10/1992, de 4 de abril sobre potestades administrativas en materia de espectáculos taurinos.

Como establece o artigo 37 o **presidente** é a autoridade que dirixe o espectáculo e garante o normal desenvolvemento do mesmo e a súa ordenada secuencia, esixindo o cumprimento exacto das disposicións na materia, propoñendo, no seu caso á Administración competente a incoación de expediente sancionador polas infraccións que se cometan.

O presidente será asistido (artigo 42) por un **delegado governativo**, que transmitirá as súas ordes e esixirá o seu puntual cumprimento, e a cuxo cargo quedará o control e vixilancia inmediatos da observancia do preceptuado neste regulamento. O

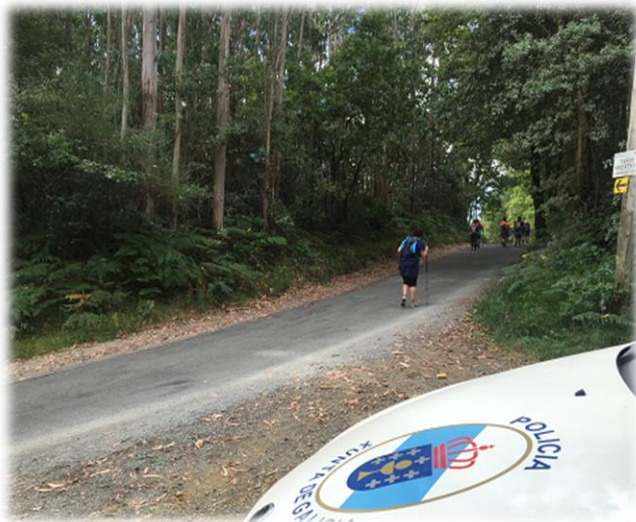
delegado governativo contará coa oportuna dotación de forzas de seguridade co fin de evitar a alteración da orde pública e protexer a integridade física de cantos interveñen na festa ou asisten a ela.

A Xefatura de Pontevedra, encargada da súa xestión foi apoiada por funcionarios do grupo ERPOL e da secretaría da Xefatura en funcións de seguridade e apoio documental en todas aquelas etapas das que consta un espectáculo taurino desta natureza, que van desde o desembarque e pesada das reses, ata os recoñecementos veterinarios de reses e cabalos, sorteos, enchiqueramentos, inspeccións de materiais (puías, petos, picas, banderillas, etc.), desenvolvemento da lidia e labores finais con análises postmortem e demais xestións documentais.

7.5. INFORME CAMIÑO DE SANTIAGO

A realización do “Camiño de Santiago”, pola súa relevancia nacional e internacional, é especialmente, pola innegable proxección que dotan a Comunidade Autónoma de Galicia, reúne todos os requisitos para considerar que a “seguridade” no seu desenvolvemento é un valor en si mesmo, xa se contemple dende o amplo espectro da Protección Civil, como do específico da Policía, xa que supón a visita de gran cantidade de persoas a Galicia.

Santiago de Compostela converteuse, deste xeito, no eixe central onde conflúen, antes ou despois, os peregrinos, visitantes e turistas que chegaron á nosa Comunidade e que requiriu unha resposta adecuada aos problemas que se puideron presentar en materia de seguridade e asistencia durante a súa estancia.

Con tal fin, as actuacións e os recursos da Unidade dirixíronse a potenciar a seguridade e a protección:

- a) Nos desprazamentos dos peregrinos.
- b) Nos actos institucionais, culturais, sociais, deportivos ou de calquera outro tipo relacionados co evento.
- c) Nas visitas de Autoridades e Dignitarios, os propios da Xunta de Galicia e os seus invitados.
- d) As actuacións delitivas que poidan perturbar a súa celebración (singularmente para a Unidade Adscrita: incendios forestais, malos tratos no entorno familiar,

contra a liberdade sexual...) e a inspección de actividades administrativas transferidas á Xunta de Galicia.

e) Garantir unha resposta adecuada, rápida e coordinada cos demais operadores institucionais, ante calquera emerxencia.

FASES

Dende un punto de vista da operativa policial os recursos humanos e materiais, ordinarios ou extraordinarios, adecuáronse ás seguintes fases de intervención, tendo en conta que se ven, os visitantes e peregrinos discorren durante todo o ano, é na época do verán cando maior é a afluencia:

PREVIA : Do 1 xaneiro ata o 30 de xuño.

ACTIVA: Do 1 de xullo ata o 30 de setembro.

INTERMEDIA Do 1 de outubro ata o 31 de decembro.

A fase **PREVIA** iníciase co recoñecemento das rutas principais, con especial atención aos camiños, sobre todo, ao Francés e ao Portugués, percorrendo as patrullas periodicamente os itinerarios do seu ámbito xeográfico, dando conta á Dirección Xeral correspondente das anomalías que foron atopadas, e adecuando o servizo en función da afluencia de peregrinos.

Na fase **ACTIVA** patrúllanse os Camiños establecendo o servizo policial en quendas de mañá e tarde nas rutas principais, reforzando os servizos en función dos eventos ou momentos puntuais de afluencia masiva.

Na fase **INTERMEDIA** adecuouse o servizo en función da afluencia de peregrinos.

A posible afluencia masiva de peregrinos e visitantes xera unhas necesidades de seguridade tendentes á:

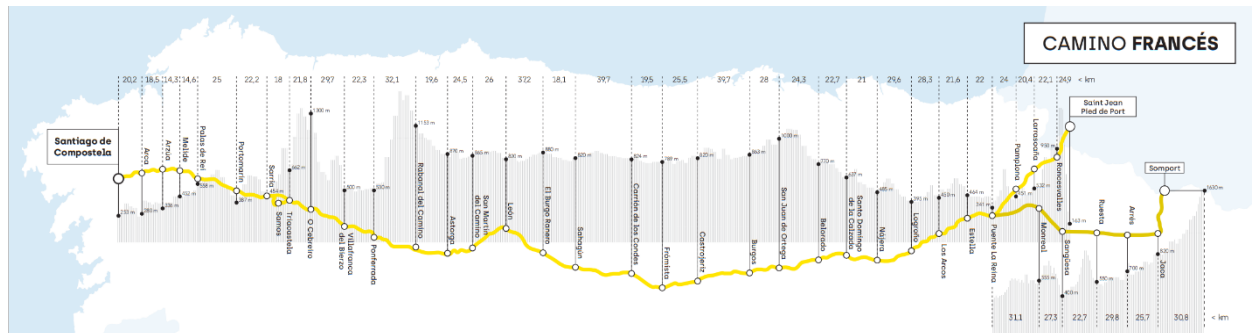
- Protección de dereitos e liberdades (Artigo 104 da Constitución Española). Velar polo cumprimento do dispositivo na Lei 5/2016, do 4 de maio, do Patrimonio Cultural de Galicia.

- Exercer aquelas competencias que con carácter de propias ou de prestación simultánea ou diferenciada, se atribúen á Comunidade Autónoma, a través da Unidade de Policía o artigo 38 da lei 2/86 de Forzas e Corps de Seguridade.
- A colaboración con aqueles servizos autonómicos, tales como Protección Civil, Consumo, Turismo, Calidade e Avaliación Ambiental, Obras Públicas, etcétera.

OS CAMIÑOS EN GALICIA ->

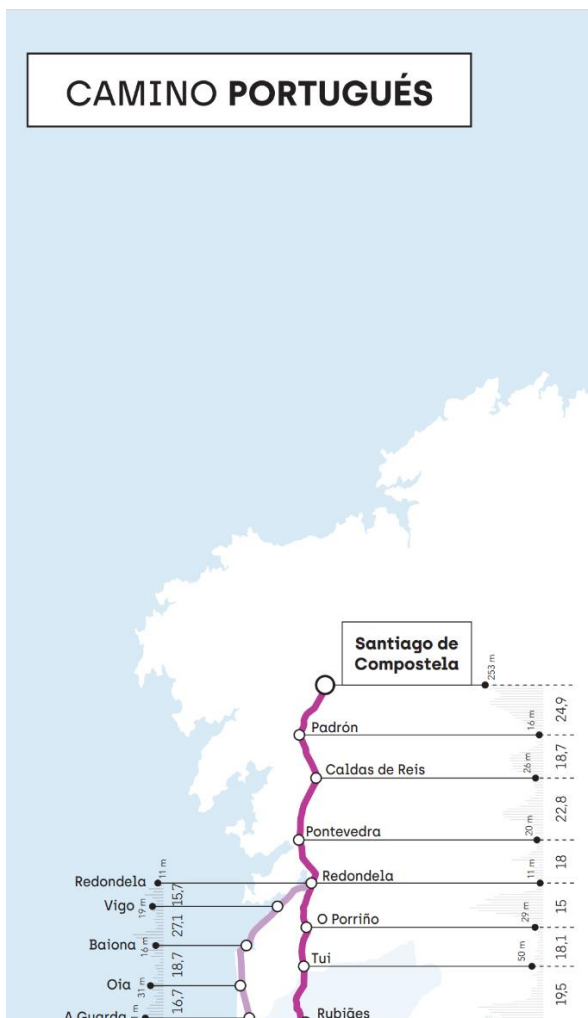

Francés: Pedrafita do Cebreiro, Triacastela, Samos, Sarria, Paradela, Portomarín, Monterroso, Palas de Rei, Melide, Arzúa, O Pino, Santiago de Compostela.

CAMINO PORTUGUÉS

Portugués: Tui, O Porriño, Mos, Redondela, Soutomaior, Vilaboa, Pontevedra, Barro, Portas, Caldas de Reis, Valga, Pontecesures, Padrón, Rois, Teo, Santiago de Compostela.

Inglés: Ferrol, Narón, Neda, Fene, Cabanas, Pontedeume, Miño, Paderne, Betanzos, A Coruña, Culleredo, Cambre, Carral, Ordes, Mesía, Oroso, Santiago de Compostela.

Fisterra: Muxía, Fisterra, Corcubión, Cee, Dumbría, Mazaricos, Santa Comba, Negreira, Ames, Santiago de Compostela.

Norte-Ruta da Costa: Ribadeo, Trabada, Barreiros, Lourenzá, Mondoñedo, Abadín, Vilalba, Begonte, Guitiriz, Sobrado dos Monxes, Boimorto, Arzúa, O Pino, Santiago de Compostela.

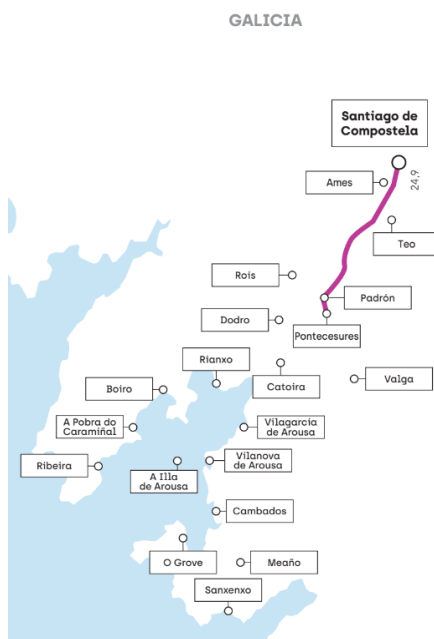

Norte-Ruta do Interior: A Fonsagrada, Baleira, Castroverde, Lugo, Guntín, Palas de Rei, Toques, Melide, Arzúa, O Pino, Santiago de Compostela.

Primitivo: A Fonsagrada, O Cádavo, Lugo, A Retorta, Melide, O Pedrouzo, Santiago de Compostela.

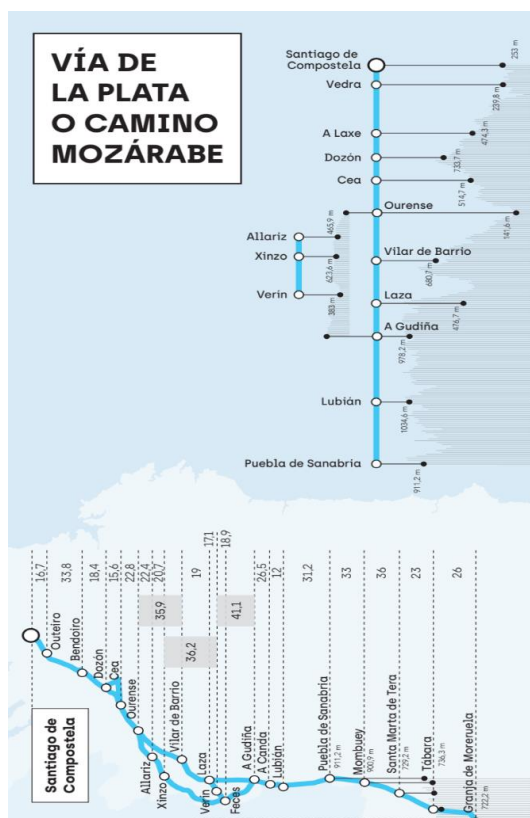

Vía Marítima: Sanxenxo, O Grove, Cambados, A Illa de Arousa, Vilanova de Arousa, Vilagarcía de Arousa, Catoira, Pontecesures, Rianxo, Boiro, Ribeira.

Vía da Prata: A Mezquita, A Gudiña, Riós, Vilardevós, Oímbra, Verín, Laza, Vilar de Barrio, Vilariño de Conso, Castelo de Val, Cualedro, Trasmiras, Sarreaus, Xunqueira de Ambía, Baños de Molgas, Paderne de Allariz, Xinzo de Limia, Sandiás, Allariz, Taboadela, San Cibrao das Viñas, Ourense, Coles, Amoeiro, Vilamarín, San Cristovo de Cea, Piñor, Monzón, Lalín, Silleda, A Estrada, Vedra, Santiago de Compostela.

De estas rutas sobresaen, por ser as máis concorridas: O **Camiño Francés** e o **Portugués**, as que se lle da unha maior cobertura policial.

Resumo estatístico

Durante o pasado ano 2024 leváronse a cabo as actuacións que deseguido se expoñen nos cadros-resumo.

INSPECCIÓN S TREITOS	
Camiño Do Norte	41
Camiño. Fisterra Muxía	120
Camiño Francés	854
Camiño Inglés	214
Camiño Mar de Arousa	8
Camiño Portugués	1.047
Camiño Primitivo	50
Camiño Vía da Prata	476
TOTAL	2.810

ACTUACIÓN S ANO 2024	
Auxilio humanitario	5
Denuncias*	13
Dispositivos*	3.100
Identificación s	50
Información Placas	16
Informes	5
Inspección s*	2955
Patrullas	2338
TOTAL	8.482

* Inclúe tanto as inspección s dos propios camiños como de calquera outra actividade relacionada con eles.

7.6- POLICÍA DE SEGURIDADE

Durante o ano 2024 desenvolvéronse en toda Galicia mobilizacións cidadás - manifestacións, concentracións e peches- por mor de conflitos que afectaron ás competencias da Xunta de Galicia e ás súas dependencias. Ademais do seu seguimento constante, en moitas delas foi necesaria a presenza de membros da UPA incluso nas que non existía unha previa comunicación da Autoridade Gobernativa.

As previsións de conflitividade elabóranse coa colaboración da Xefatura Superior de Policía de Galicia, que facilita á UPA diariamente a información pertinente.

No ano 2024, incrementábase a colaboración da UPA coas restantes forzas e corpos de seguridade, participando de xeito regular e conxunto coas distintas Comisarías Provinciais e Locais en todo tipo de dispositivos establecidos para garantir a seguridade cidadá.

Por outra banda, e no ámbito da seguridade cidadá, as actividades da UPA materializáronse en dispositivos e en patrullas, -dinámicas e estáticas-, e nos apoios con patrullas ordinarias ás actividades das distintas consellerías.

Os dispositivos de seguridade establecidos nos distintos edificios da Xunta de Galicia lograron que todas as mobilizacións se desenvolvesen en condicións que garantiron o normal funcionamento das institucións, ao disuadir, se fose o caso, aos participantes de toda intrusión hostil e da ocupación dos edificios oficiais.

7.6.1.- Protección estática

Neste aspecto destacan os dispositivos de seguridade e as patrullas de seguridade estática en instalacións policiais e da Xunta de Galicia.

7.6.2.- Protección dinámica

Efectúanse un importante número de dispositivos e patrullas, ordinarios e extraordinarios, para dar servizo ao presidente da Xunta de Galicia, aos titulares das Consellerías, o presidente do Parlamento de Galicia, así como aos visitantes ilustres nas súas estadias como invitados da Xunta de Galicia.

O ano 2024 foi pródigo en actos institucionais e culturais e en visitas oficiais á nosa Comunidade Autónoma. Por parte da UPA participouse, en colaboración co resto de forzas e corpos de seguridade na protección persoal e na seguridade das autoridades e personalidades -os convidados da Xunta de Galicia- que, en visita oficial, se achegaron a Santiago de Compostela e accederon ás instalacións e dependencias institucionais.

Entre os servizos prestados, merecen ser destacados pola súa relevancia os servizos e operativos realizados con ocasión da visita de membros da Casa Real, do presidente do Goberno, ministros, presidentes de países estranxeiros, autoridades comunitarias, autoridades dos distintos parlamentos europeos e en reunións ministeriais. Como consecuencia incrementáronse notablemente as tarefas de contra vixilancia.

Sinalar que se realizaron tarefas de contra vixilancia arredor de diferentes personalidades en prevención da actividade terrorista.

7.7.- APOIO A INSTITUCIÓNS

En apoio a tarefas de distintas consellerías, a UPA estableceu durante o ano 2024, un amplo número de dispositivos, entendidos estes como servizos planificados especificamente, estables e que alcanzan a tres ou máis funcionarios. Estas actividades policiais concrétanse, fundamentalmente, en labores de apoio á maior

parte das Consellerías da Xunta de Galicia.

7.8.- RELACIÓNS COA COMUNIDADE

É consubstancial á actividade policial o mantemento de relacións fluídas e continuadas coa sociedade á que serve e coas institucións que a representan. Dende a UPA, dentro do seu ámbito competencial e das específicas funcións que ten encomendadas, pretendeuse incrementar os contactos coa cidadanía, abríndose a calquera información que lle puidesen facilitar, e consecuentemente na súa relación coas autoridades, institucións e entidades, para un incremento na calidade dos servizos policiais e da súa percepción polos administrados.

Durante o ano 2024 mantivéronse encontros con autoridades xudiciais e O Ministerio Fiscal, incrementáronse notablemente os contactos cos responsables dos servizos sociais dos concellos, pola súa inmediata implicación nas investigacións efectuadas nos eidos da violencia intrafamiliar e menores.

Todo isto incide nun maior número de referencias nos medios de comunicación social e, indirectamente, no grao de coñecemento que a sociedade galega ten da unidade.

Nesta liña enmárcanse as visitas efectuadas por funcionarios uniformados a centros docentes, garderías, servizos sociais dos concellos, nos contactos con diferentes colectivos cidadáns e, sen dúbida, nos servizos humanitarios que se prestaron.

Neste senso é de subliñar a continua participación dos membros da UPA en coloquios, reunións, entrevistas, así como a súa actividade docente, colaborando con distintas institucións públicas e privadas, como son a Universidade de Vigo e a Academia Galega de Seguridade Pública.

8.- XESTIÓN DE RECURSOS

8.1.- XESTIÓN ECONÓMICA E TÉCNICA

8.2.- INFORMÁTICA, FORMACIÓN , TIRO

8.- XESTIÓN DE RECURSOS

A xestión dos recursos e a busca da súa optimización, pode ser considerada dende dúas perspectivas fundamentais: a xestión técnica e a xestión de persoal.

8.1.- XESTIÓN ECONÓMICA E TÉCNICA

Documentación:

En todas as sedes da UPA rexistráronse preto de 16.000 entradas e aproximadamente igual número de rexistros de saída.

Arquivo:

Polo importante número de documentación que se manexa é salientable o labor de arquivo, desenvolvéndose acotío as funcións que son propias a tal actividade.

Automoción:

Na actividade policial o uso de vehículos de todo tipo é fundamental; constituíndo unha área de especial importancia, tanto polo custo que supón a súa adquisición e o

combustible, como polas tarefas de mantemento do parque móbil para garantir as axeitadas condicións de seguridade e, mesmo, de imaxe institucional.

O parque móbil da UPA na actualidade conta con 120 vehículos, varios deles cedidos póla Consellería de Medio Rural que fan labores de prevención e investigación de incendios.

VEHÍCULOS UPA	
COCHES ROTULADOS	59
COCHES CAMUFLADOS	55
MOTOS ROTULADAS	2
MOTOS CAMUFLADAS	4
TOTAL	120

Comunicacións:

Sendo conscientes da súa grande importancia na actividade policial e do constante dinamismo por mor dos continuos avances das novas tecnoloxías.

Dende finais do ano 2015 a Unidade incorporouse á rede de comunicacións dixitais de emerxencia de Galicia, baseada no estándar TETRA, que a Xunta de Galicia implementou a través da AMTEGA e RETEGAL.

En total a Unidade conta con 159 equipos, entre fixos, móbiles e portátiles, distribuídos entre todas as xefaturas.

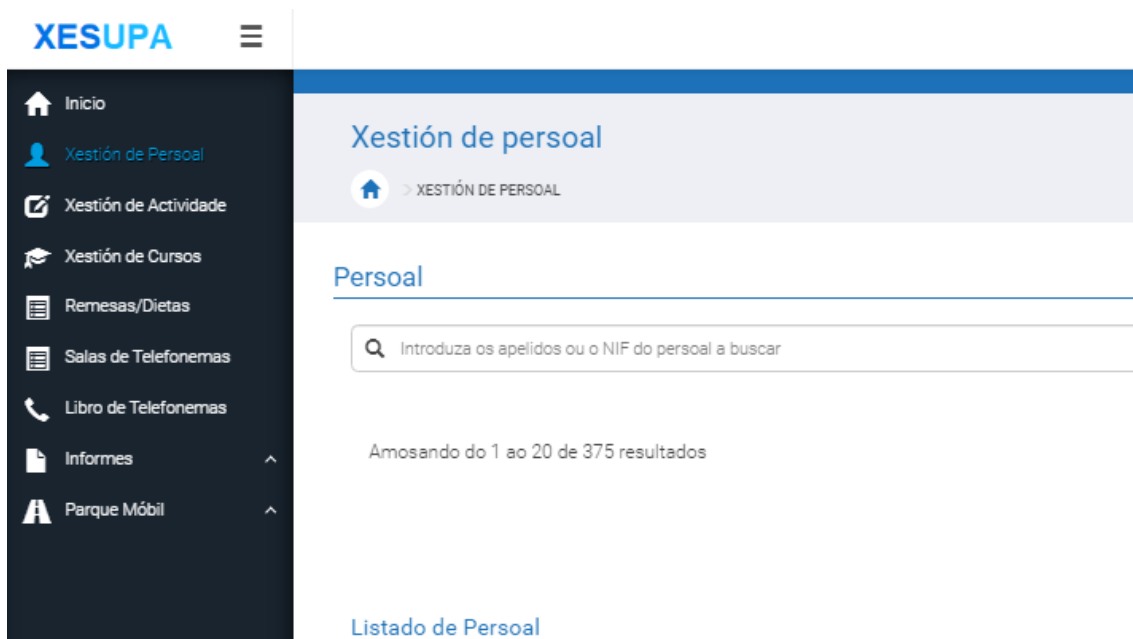
8.2.- INFORMÁTICA, FORMACIÓN, TIRO

Informática:

A UPA, dado o extenso ámbito xeográfico de actuación e a súa descentralización territorial en distintas sedes, unido á propia función policial, demanda un sistema integral tanto para a xestión e organización como para as intercomunicacións e o transvase de información. A natureza e a dinámica do traballo policial, tanto nos seus operativos como na súa xestión, esixe ademais dun áxil manexo, un tratamento seguro de todo tipo de datos, na súa maioría de especial protección.

O Gabinete Técnico, con dependencia directa da Xefatura de unidade continúa traballando no deseño dun proxecto de informatización, que permita traballar a toda unidade nun sistema único e integral.

A nova aplicación, **XESUPA** empezou a funcionar a principios o ano 2022, tratando de lograr a través dela unha xestión integral da Unidade, abarcando tanto a estatística policial, como a xestión relativa a persoal, armamento, vestiario, automoción, cuadrantes de servizo, entre outras.

XESUPA ☰

Xestión de persoal

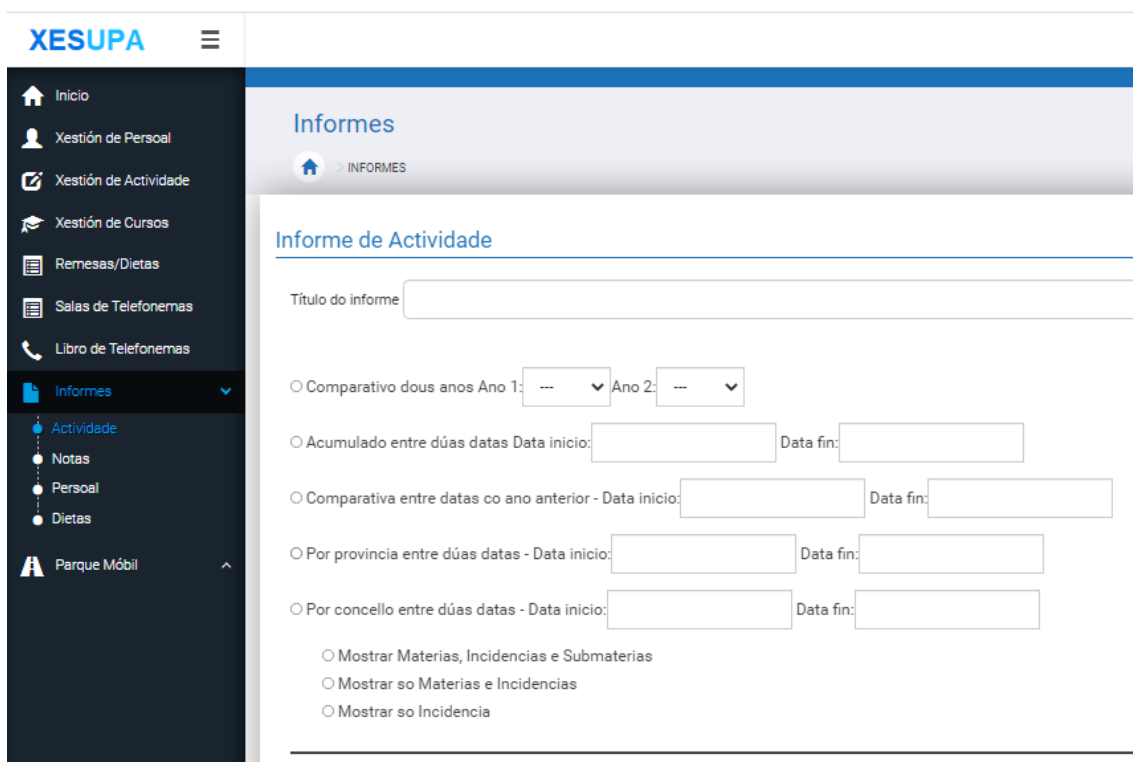
☰ > XESTIÓN DE PERSOAL

Persoal

🔍 Introduza os apelidos ou o NIF do persoal a buscar

Amosando do 1 ao 20 de 375 resultados

[Listado de Persoal](#)

XESUPA ☰

Informes

☰ > INFORMES

Informe de Actividade

Título do informe

☐ Comparativo dous anos Ano 1: Ano 2:

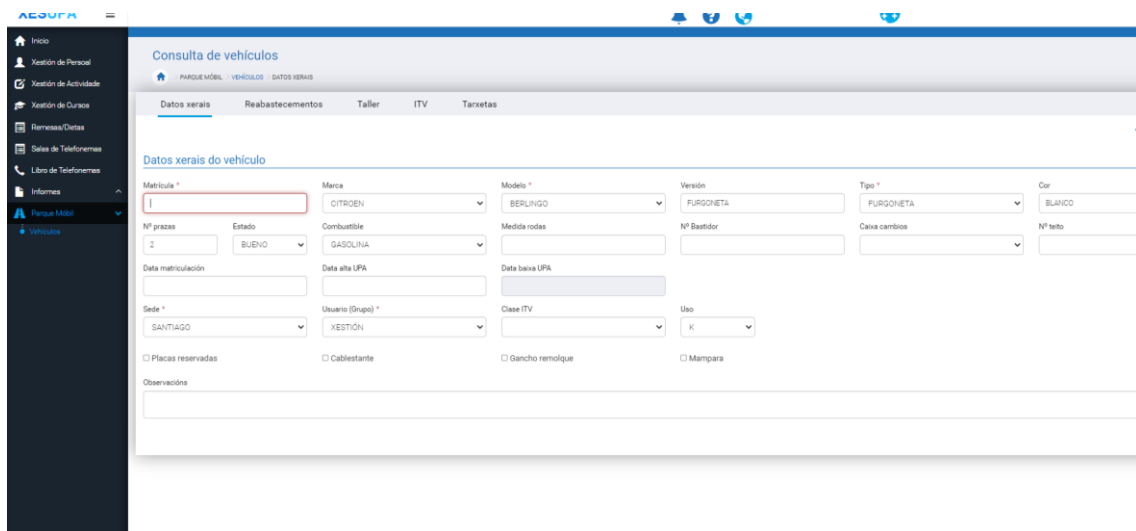
☐ Acumulado entre dúas datas Data inicio: Data fin:

☐ Comparativa entre datas co ano anterior - Data inicio: Data fin:

☐ Por provincia entre dúas datas - Data inicio: Data fin:

☐ Por concello entre dúas datas - Data inicio: Data fin:

☐ Mostrar Materias, Incidencias e Submaterias
☐ Mostrar so Materias e Incidencias
☐ Mostrar so Incidencia

Como as restantes unidades da Xunta de Galicia a UPA conta con enderezos electrónicos baixo o dominio @xunta.gal.

	CORREO ELECTRÓNICO
Xefatura Unidade	galipol.xefatura@xunta.gal
Secretaría Xeral	galipol.secretaria@xunta.gal
Gabinete Técnico	gabinete.gallipol@xunta.gal
Sala de Coordinación	galipol.sala@xunta.gal
Xefatura de A Coruña:	galipol.xpco@xunta.gal
Secretaría A Coruña	galipol.spco@xunta.gal
Xefatura de Lugo	galipol.xplu@xunta.gal
Secretaría Lugo	galipol.splu@xunta.gal
Secretaría Ourense:	galipol.spou@xunta.gal
Xefatura de Ourense	galipol.spou@xunta.gal
Xefatura de Pontevedra	galipol.xppo@xunta.gal
Secretaría Pontevedra	galipol.sppo@xunta.gal
Xefatura de Vigo	galipol.xlvi@xunta.gal
Secretaría Vigo	galipol.slvi@xunta.gal

Formación:

No ano 2024 os membros da UPA participaron en cursos propios como o de operativa policial, e outros en colaboración coa Xefatura Superior de Policía de Galicia.

EQUIPO DE TIRO POLICIAL

Cumpriuse na súa totalidade o Plan Nacional de Tiro previsto pola Dirección Xeral da Policía.

9.- RESUMEN ACTUALIDADE DESTACADA 2024

9.- RESUMEN ACTUALIDADE DESTACADA ANO 2024

PRINCIPAIS OPERACIÓNS LEVADAS A CABO NO ANO 2024

NOME OPERACIÓN	DESCRICIÓN	COLABORACIÓN
OPERACIÓN ERRANTE	Investigación de varios incendios ocorridos nunha zona acoutada do Concello de Lalín (Pontevedra). Con resultado da detención do sospeitoso e a imputación de 8 incendios forestais.	Policía Xudicial de Garda Civil (Lalín-Pontevedra)
OPERACIÓN ARA	Recuperación dunha peza arqueolóxica da época romana en posesión dun particular.	Dirección Xeral de Patrimonio
CAPILLA	Desarticulación dunha Organización Criminal en España e Portugal, que comercializaba e extraía de forma irregular marisco bivalvo. Resultado: 14 detidos/Investigados, 6 entradas e rexistros en España e Portugal, Más de 1 Tn de marisco en mal estado ou de ilícita procedencia. * Más de 79.000 € en efectivo. * 1 arma curta con munición de fogueo. * Numerosa documentación falsificada relacionada coa causa. * 8 piscinas co seu sistema de depuración.	CGPJ-UDEV Central, Grupo de Medio ambiente Policía Marítima Portuguesa
CONTROL ABSENTISMO ESCOLAR LUGO	Resultado: 2 detidos por tráfico de Drogas en inmediacións Centro Educativo.	Policía Nacional (Lugo)
LOCALIZACIÓN ARMA DE FOGO E TELÉFONO MÓBIL NO RÍO ULLA	Localización por parte dos integrantes do Grupo Operativo de Actividades Subacuáticas, dun arma de fogo e un teléfono móbil mentres realizaba a procura dunha persoa desaparecida a solicitude de Comisaría Local de Policía Nacional de Santiago de Compostela.	Policía Nacional (Santiago de Compostela)
FURTIVISMO O PORTIÑO	Control de Furtivismo en costa do Portiño (A Coruña)	Policía Nacional, Garda Costas y Confrarías de Pescadores Locais

OPERATIVOS/ORDES DE SERVIZOS

NOME OPERACIÓN	DESCRICIÓN
Eleccións Parlamento Autonómico de Galicia	Colaboración en Dispositivo de Eleccións Parlamento Autonómico de Galicia con Policía Nacional (18-02-2024)
Eleccións Parlamento Europeo	Colaboración en Dispositivo de Eleccións Parlamento Europeo con Policía Nacional (09-06-2024)
Dispositivo PLADIGA	Campaña de Incendios de Galicia, desde o mes de xullo ao 15 de outubro
Dispositivos Camiños de Santiago	Patrullas de prevención e protección nos distintos Camiños de Santiago (Francés, Inglés, Portugués, Fisterra etc...), durante todo o ano 2024
Dispositivos de seguridade e protección de personalidades Xunta de Galicia	Dar protección tanto ao Presidente da Xunta, como aos Conselleiros nos distintos actos. TOTAL 476 dispositivos
Dispositivo seguridade e prevención recinto feiral de Silleda	Con motivo dos exames de Oposición convocados por diferentes organismos da Xunta de Galicia
Romaría O Pino	Dispositivo de protección de membros do Goberno da Comunidade Autónoma de Galicia e da Presidenta da Comisión Europea Dna. Úrsula Von Der Leyen, colaborando coa Unidade Central de Protección, nos actos que levaron a cabo nas localidades de Santiago de Compostela e do Pino
Retiro de Sober	Dispositivo de protección de membros do Goberno da Comunidade Autónoma de Galicia.

NOME OPERACIÓN	DESCRICIÓN
Medallas Emilia Pardo Bazán	Dispositivo para Entrega "Medallas Emilia Pardo Bazán"
O Son do Camiño	Dispositivo para Festival "O Son do Camiño"
Medallas Castelao	Dispositivo para Entrega "Medallas Castelao"
Gozo Festival	Dispositivo para Festival do "Gozo Festival"
Festividade Apóstolo	Dispositivo para Festividade Autonómica do Apóstolo
Medallas de Galicia	Dispositivo para Entrega "Medallas de Galicia"
Feira Taurina A Peregrina	Dispositivo da Feira Taurina da Peregrina (Pontevedra)
Arde Lucus	Dispositivo Arde Lucus
Dispositivos Internacionais (Operación Capela)	Dispositivo Furtivismo con Policía Marítima Portugal (Grupo Investigación Criminal) TOTAL 9 dispositivos
Dispositivos Actividades Subacuática	Dispositivo na loita contra o furtivismo e a protección do P.A.S (Patrimonio Arqueolóxico Mergullado) TOTAL 45 dispositivos
Xuntas de Seguridade	Participación na Xuntas de Seguridade de diferentes concellos de Galicia TOTAL 57 Xuntas de Seguridade

ACTIVIDADES FORMATIVAS IMPARTIDAS

ACTIVIDADE
Xornadas en "Rede de Mulleres Veciñais" contra os malos tratos en Vigo
Xornadas Experto en Violencia Sexual en Universidade de Santiago de Compostela
Xornadas "Día de la Mujer" na Subdelegación do Goberno de Pontevedra
Charlas en colexios sobre medio ambiente dentro do Plan Director da Policía Nacional
TOTAL 45 charlas

ASISTENCIA A EVENTOS

ACTIVIDADE
Simulacro incendio refinería A Coruña-Bens
Simulacro incendio edificio administrativo Monelos, A Coruña
Simulacro incendio edificio Cidade da Xustiza en Vigo
Simulacro incendio edificio administrativo Pontevedra
Simulacro Cemit en Padrón (A Coruña)
Simulacro incendios en Valga (A Coruña)
Xornadas a alumnos de infantil e primaria do concello de Cortegada (Ourense)
Simulacro Gasib, Plan de activación de emerxencia exterior en Maside (Ourense)
Xornadas verán 2024 a alumnos de infantil e primaria do concello de Piñor (Ourense)
Xornadas de emerxencia e seguridade en Teo (A Coruña)
Simulacro U-ELCOME en porto exterior de A Coruña
Simulacro rescates acuáticos en Muxía (A Coruña)
Simulacro antiterrorista "Marsec", secuestro dun cruceiro e explosión de mina en casco de buque, con perigo por vertido para o medioambiente e as persoas

ACTIVIDADE
Xornada de confraternidade coa armada en relación RD 550/20 de mergullo de seguridade pública
Xornada de presentación e formación no manexo de dron acuático de superficie pola empresa Nordés Tech
Xornada supervivencia en ambiente acuático (G.E.S Padrón)
Mesa de traballo para protección do PAS (patrimonio arqueolóxico mergullado) coa participación de Patrimonio, Gardacostas e a Armada